

*Dr. Palágyi Tivadar**

KÜLFÖLDI HÍREK AZ IPARJOGVÉDELEM TERÜLETÉRŐL

Afganisztán

Afganisztán kormánya 2018. március 26-án letétbe helyezte a védjegyek lajstromozására vonatkozó Madridi Jegyzőkönyvhöz való csatlakozás okmányát. Ennek megfelelően a nemzetközi egyezmény Afganisztánra nézve 2018. június 26-án vált hatályossá.

Amerikai Egyesült Államok

A) 2018. februárban 5 éve volt annak, hogy az Egyesült Államok Szabadalmi és Védjegyhivatala (United States Patent and Trademark Office, USPTO) az új szabadalmi törvény (America Invents Act, AIA) alapján kezdte vizsgálni a szabadalmi bejelentéseket az első feltalálói rendszer (first-to-invent system) helyett az első bejelentői elv (first-inventor-to-file system) alapján. Bár a jogrendszernek ez a változása közelebb hozta az amerikai rendszert a globális társországokéhoz, az egy nagyon fontos szempontból még mindig különbözik: szabadalmi bejelentés bejelentőjének továbbra is a feltalálónak kell lennie. Ennek a követelménynek az érvényre juttatása érdekében az AIA új adminisztratív eljárást hozott létre, amelyet *származtatási eljárásnak* (derivation proceeding) neveznek, amely „biztosítja, hogy a bejelentést benyújtó első személy valóban egy igazi feltaláló legyen”. Annak ellenére, hogy ez az eljárás már 5 éve rendelkezésre áll, messze a legritkábban alkalmazott és a legkülönösebb az AIA-eljárások között.

A nem szakember szótárában a „származtatás” kifejezés arra vonatkozik, amikor valaki egy találmányt kap egy valódi feltalálótól, és azután egy szabadalmi bejelentést nyújt be azt állítva, hogy a találmány a sajátja. Egy szakember számára a származtatási eljárás egy verseny két feltaláló között annak meghatározására, hogy melyik jogosult a találmány szabadalmaztatására. Bár a származtatás számos módon lehetséges, egyik általános módja az, amikor egy feltaláló kinyilvánítja találmányát egyik harmadik félnek (például egy gyártónak) sajátos célból (például egy prototípus előállítására és/vagy kipróbálásra céljából), és a harmadik fél ezután egy szabadalmi bejelentést nyújt be a kinyilvánított találmányt sajátjaként igényelve.

Az amerikai szabadalmi törvény 135. cikke szerint egy származtatási eljárás a kérelem benyújtásával kezdődik. Egy származtatási eljárás megindítására vonatkozó kérelemnek bizonyítania kell, hogy a kérelmezőnek legalább egy olyan igénypontja van, amely (1) ugyan-

* Danubia Szabadalmi és Jogi Iroda Kft.

olyan vagy lényegileg ugyanolyan, mint az alperes (respondent) igényelt találmánya; és (2) ugyanolyan vagy lényegileg ugyanolyan, mint az alperesnek kinyilvánított találmány. A kérelemnek továbbá (1) azonosítania kell egy olyan bejelentést vagy szabadalmat, amelyre vonatkozóan a kérelmező származtatási eljárást kíván (vagyis az állított származtató egy bejelentését vagy szabadalmát), és (2) alapot kell szolgáltatnia annak megállapításához, hogy az igényelt találmány a kérelmező bejelentésében megnevezett feltalálótól származott, és hogy az a feltaláló, akitől a találmány származott, nem adott felhatalmazást az ilyen találmányt igénylő korábbi bejelentés benyújtására. Emellett a kérelemnek a származtatott találmányra vonatkozó valamennyi igénnyel kapcsolatban (1) bizonyítania kell, hogy az igényelt találmány miért azonos vagy lényegileg azonos az alperesnek kinyilvánított találmánnyal, és (2) meg kell határoznia, hogy az igénypontot hogyan kell értelmezni.

Nevezetesen ahhoz, hogy „rangja” legyen egy kérelem benyújtásához, mind a kérelmezőnek, mind az állított származtatónak be kellett nyújtania egy olyan szabadalmi bejelentést, amely az alperesnek kinyilvánított találmányt igényli. A kérelemnek azonosítania kell az állított származtató kérdéses szabadalmi bejelentését (vagy szabadalmát), bizonyítania kell, hogy a kérelmező nem adott felhatalmazást a kérdéses szabadalmi bejelentés (vagy szabadalom) benyújtására, továbbá bizonyítania kell a kinyilvánított találmány származtatását. A származtatás bizonyításához a kérelmezőnek igazolnia kell az igényelt tárgy korábbi gondolati fogantatását (conception) és ennek a fogantatásnak egy állított származtató számára való közlését. A fogantatás a CAFC által alkalmazott megfogalmazás szerint a teljes és működő találmány határozott és tartós eszméjének a kialakulása a feltaláló elméjében, amiként azt a gyakorlatban is alkalmazni kell.

A 135. § szerinti kérelem benyújtása időben korlátozott, mert a találmányra vonatkozó igény kinyilvánítási időpontjától számított egy éven belül kell megtörténnie, és ugyanolyannak vagy lényegileg ugyanolyannak kell lennie, mint az állítólag származtatott találmány. A döntő időpont egy szabadalmi bejelentés vagy egy szabadalom publikációs időpontja lehet. Egy kérelem nem kap bejelentési időpontot, amíg az USPTO-nál be nem fizetik a 400 USD származtatásikérelem-díjat.

Miután megindítottak egy származtatási eljárást, a Szabadalmi Fellebbezési Tanács (Patent and Appeal Board, PTAB) meghatározza az igényelt találmány kérelem szerinti valódi feltalálóját. A PTAB bármely szabadalmi bejelentés vagy szabadalom feltalálóját módosíthatja, ha ezt szükségesnek tartja. Emellett, ha az eljárás elérkezik a végső döntési szakaszba, és megállapítják, hogy a korábban benyújtott bejelentés feltalálója a valódi feltalálótól származtatta az igényelt találmányt, a PTAB egy szabadalmi bejelentés esetében végleg elutasítja a bejelentés függő igénypontjait, vagy egy megadott szabadalom esetében töröl igénypontokat a végső döntési szakaszban.

A PTAB-nak arra is van jogosultsága, hogy megoldjon olyan szabadalmazhatósági kérdéseket, amelyek egy származtatási eljárásban felmerülnek.

A PTAB igazgatója származtatási eljárást indíthat, ha meghatározza, hogy egy származtatási kérelem igazolja, miszerint kielégítették egy származtatási eljárás megindításának előírt feltételeit. Ilyen feltétel, hogy a kérelem lényeges bizonyítékot tartalmazzon arra nézve, hogy a származtatás megtörtént. Miként fentebb említettük, a találmányi eszme fogantatásának és közlésének bizonyítása szükséges a származtatás bizonyításához.

Bár a PTAB számos esetben késleltette a döntést származtatási ügyek megindításáról, mindazonáltal ilyen tárgyban számos kedvező döntést hozott. A kérelmezőkre nézve azonban az eredmények egyformán negatívak voltak, mert minden eldöntött ügyben (mostanáig összesen hét ügy) a PTAB elutasította a származtatási eljárás megindítását, mert a kérelmező vagy nem elégítette ki a kérelmezési követelményeket, vagy pedig elmulasztotta megfelelően bizonyítani a származtatást. Ez érthetővé teszi, hogy miért a származtatási eljárás a legnépszerűtlenebb a PTAB eljárásai közül

Az a tény, hogy eddig valamennyi kérelmező elbukott, azt bizonyítja, hogy ez az európai bejelentők számára túl bonyolultnak tűnő eljárás egyelőre az amerikai bejelentők számára is áthidalhatatlan akadályt jelent.

B) Bitorlási per kezdődött a koreai *Samsung* és az amerikai *PACid Technologies* (PACid) adatbiztosítási vállalat között, amikor az utóbbi 2018. április 6-án Texas Keleti Kerületi Bíróságánál pert indított a Samsung ellen. A PACid állítása szerint a Samsung újabb Galaxy készülékei, konkrétan a Galaxy S6, S7 és S8, valamint azok Edge és Plus változatai bitorolják három szabadalmát, amelyek biometrikus biztonsági jellemzőkre vonatkoznak, továbbá bitorolja ezeket a Samsung KNOX biztonsági rendszere és PASS biometrikus operációs rendszere. A PACid által becsült kártérítési összeg 2,8 és 3 milliárd USD közötti nagyságú, ami az elmúlt három évben eladott, több millió Galaxy készülék hasznán alapszik.

A PACid „szabadalmi troll”-ként ismert, és az újságok azt írják róla, hogy szabadalombitorlásért már perelte a *Google*-t, az *Apple*-t és a *Nintendót* is. A Samsung szóvivője bejelentette, hogy a vállalat „ellenintézkedéseket tervez, miután átvizsgálták a PACid igényeit”.

C) Az amerikai *Google* és a tajvani *HTC Corporation* (HTC) 2017. szeptember 21-én bejelentette, hogy 1,1 milliárd dolláros „együtműködési megállapodást” kötött.

Üzleti körökben olyan hír járta, hogy a Google teljes egészében megszerzi a HTC-t, de olyan híreket is lehetett hallani, hogy a Google stratégiai beruházást végez, azonban úgy tűnik, hogy a tényleges megállapodás e két véglet közé esik, mert a tajvani cég egy okostelefon kutatásával és fejlesztésével foglalkozó részlege átmegy az amerikai vállalathoz, és cserébe egy készpénzinfúziót kap. Ugyanis nincs arról szó, hogy a Google készpénzért megkap a HTC-től szellemi tulajdont, hanem csupán licencmegállapodást kötött a két vállalat – erre lehet következtetni a bejelentésből. A sajtóközlemény első bekezdése ugyanis így hangzik:

„A Google és a HTC Corporation ma egy végleges megállapodásról adott hírt, amelynek alapján a HTC bizonyos alkalmazottai – akik közül sokan már a Google-nál dolgoznak a Pixel okostelefon fejlesztésén – csatlakozni fognak a Google-hoz. A HTC az ügylet kere-

tében 1,1 milliárd USD-t kap készpénzben a Google-tól. Ettől elkülönítve a Google nem kizárólagos licenciát kap a HTC szellemi tulajdon-jogaira.”

A fő tétel az, hogy a Google megkap egy olyan mérnökteamet, amelynek feladata, hogy segítséget nyújtson a telefonok Pixel sorozatának megtervezésében, amelynek a HTC a szerződéses gyártója. Hírek szerint ez a team mintegy 2000 tagból áll. A Google azonban nem kapja meg a HTC teljes okostelefon-üzletét. A HTC igazgatója, *Cher Wang* azt közölte a sajtótájékoztatón, hogy „az ügylet folytonos innovációt tesz majd lehetővé saját okostelefon-jainkkal kapcsolatban”.

A tajvani vállalat megtartja szellemi tulajdoni vagyontárgyait. Az elmúlt héten még arról beszéltek, hogy a HTC szabadalmi portfóliója a Google kezére juthat, ha a Google kivásárolja a HTC okostelefon-egységét. Most világossá vált, hogy a HTC mintegy 2000 amerikai szabadalma a tajvani vállalat birtokában marad.

A „elkülönítve” szó a fentebb idézett sajtóközleményben azt jelzi, hogy a szellemi tulajdonra vonatkozó licenciáért és a mérnökökért cserébe fizetendő készpénz két különálló megállapodás. A licencszerződés részleteit nem közölték, és a közlemény alapján arra lehet következtetni, hogy az nem is feltétlenül új, mert a következőt tartalmazza: „a Google továbbra is hozzáfér a HTC szellemi tulajdonához, hogy segítséget kapjon a Pixel okostelefon-családdhoz.” A licencmegállapodást előtérbe helyezve mindkét fél világos jelzést adott a piacnak arról, hogy a HTC továbbra is birtokolja szellemi tulajdonát, és a Google-nak joga lesz azt használni.

Egyesek szerint a Google-nak komoly érdeke fűződik ahhoz, hogy pénzügyileg támogassa egy fontos versenytársát. Ebben lehet némi igazság, mert a két vállalat kapcsolata visszanyúlik arra az időre, amikor a HTC a világon elsőként gyártott Android telefonokat, és szabadalmi harcba is bocsátkoztak. A Google mindenesetre tartózkodott a leplezetlen tulajdonszerzéstől, hogy elkerülje az Android-partnerek, így a Samsung felháborodását.

A két vállalat megállapodása alapján szellemi tulajdonokra vonatkozik, különösen know-howra. Lehetséges, hogy az 1,1 milliárd USD a Google számára csupán zsebpénz (leányvállalatának, az *Alphabet*nek mintegy 95 milliárd USD készpénze van), de soknak tűnik, ha figyelembe vesszük, hogy jogot kapott 2000 mérnök felvételéhez a saját fizetési listájára. Így a Google fejenként félmillió dollárt fizetett a Pixel kutatási és fejlesztési teamért, mert nyilván arra számít, hogy ez a jövőben ki fog fizetődni a team által nyújtott innovációban és tervezésben.

Másrésről a HTC számára az 1,1 milliárd dollár jelentős összeg, mert lehetővé teszi a jövőben komoly beruházások elvégzését – különösen azért, mert számos, feltehetőleg jól fizetett munkavállalóját elveszti a fizetési listájáról. Úgy tűnik, hogy Wang igazgató a megállapodást a HTC innovációs bátorsága bizonyítékának tekinti. „Páratlan értékű okostelefonláncunk, ideértve szellemi tulajdon portfóliónkat, valamint világszerte elismert tehetségünket és rendszerintegrációs képességeinket, bátorította a Google-t abban, hogy növelje Android-piacát” – mondta a sajtótájékoztatón.

D) 2016. decemberben egy kaliforniai bíróság esküdtszéke úgy döntött, hogy a kaliforniai *Gilead* gyógyszergyártó cég bitorolta a *Merck & Company* (Merck) 7 608 597 sz. szabadalmát következő hepatitisz C-gyógyszereivel: sofosbuvir (Sovaldi) és ledipasvir/sofosbuvir (Harvoni), és ezért az esküdtszék a Gileadot 2,54 milliárd USD fizetésére kötelezte. Ez volt az Egyesült Államokban valaha megítélt legnagyobb összeg szabadalmi ügyben.

Leonard Stark körzeti bíró azonban hatályon kívül helyezte az eredeti döntést azon az alapon, hogy a Merck állítólag bitorolt szabadalma érvénytelen volt. A bíró ugyanis megállapította, hogy a szabadalom nem tett eleget a kinyilvánítási kötelezettségnek, mert felesleges kísérletezés nélkül nem lehetett megállapítani, hogy milyen módon kell végezni a kezelést.

A Gilead egyébként arról adott hírt, hogy 2017-ben hepatitisz C elleni termékeivel, így a Harvonival és a Sovaldival 9,1 milliárd USD-t keresett.

A Gilead kijelentette, hogy a Merck szabadalmát mindig érvénytelennek tekintette, és meg volt elégedve azzal, hogy a bíró osztotta a nézetét. A Merck viszont úgy nyilatkozott, hogy a bíró ítélete nem tükrözi az ügy valós tényeit, és közölte, hogy fellebbezni fog a döntés ellen.

Az Egyesült Államokban a hepatitisz C-vel fertőzöttek számát 3,2 millióra becsülik. Ez a vírusos betegség májgyulladást okoz, amely májelégtelenséghez vezethet. A közvetlenül ható vírusellenes gyógyszerek, így a Gilead Sovaldija és Harvonija forradalmasították a kezelést, és a klinikai próbák 90%-nál nagyobb gyógyulási hányadot mutattak. A betegbiztosítók részéről azonban tiltakozást váltott ki, hogy a Gilead a Sovaldit egy 12 hetes kúrához 84 000 USD-ért hozta forgalomba.

A Merck saját hepatitisz C-gyógyszerét elbasvir/grazoprevir (*Zepatier*) néven forgalmazza. Egy különálló szabadalombitorlási perben, amelyet hepatitisz C-gyógyszerekkel kapcsolatban a Gilead ellen folytatott, egy esküdtszék döntése 200 millió USD-t ítélt meg számára. 2016. júniusban azonban egy San José-i szövetségi bíróság hatályon kívül helyezte ezt a döntést, mert megállapítást nyert, hogy a Merck erkölcsstelen magatartást tanúsított, ideértve a hamis esküt. A Merck vitatta a bíró döntését, ami ellen fellebbezést nyújtott be.

E) A kaliforniai Monroviában lakó *Joe Trader* (Trader) 2011 októberében keresetet indított *Michael Hallatt* (Hallatt) ellen, mert az Vancouverben (Kanada) nyitott üzletében teljes áron árusította Trader amerikai üzleteiben nagyban vásárolt áruit; továbbá Hallatt a márkajelzés eltulajdonításával, valamint az online árusítással Trader amerikai védjegye értékének csökkenését idézte elő.

Hallatt arra hivatkozott, hogy őt védi az első kereskedelmi doktrína, amely „lényegileg megengedi annak hirdetését, hogy elad egy használt Ford Explorert a *Ford engedélye nélkül*. Ez védi a jogot, hogy létezzenek másodlagos piacok” – fejtegette Hallatt a honlapján. „Ha elveszítem ezt az ügyet, az olyan precedenst teremtene, amely nem csupán számtalan fogyasztót befolyásolna, hanem vállalkozók százazreit is, akik hasonló úton működnek.”

Kezdetben a kerületi bíróság Hallatt javára döntött, azonban Trader ezt a döntést igazságtalannak találta, és a Szövetségi Kerületi Fellebbezési Bírósághoz (Court of Appeal for the

Federal Circuit, CAFC) fordult, amely hatálytalanította az elsőfokú bíróság döntését megállapítva, hogy Hallatt leértékelheti az amerikai védjegyet a márkajelzés eltulajdonításával. A 2016. augusztusban tartott szóbeli tárgyalást követően Hallatt 2017. júniusban bezárta vancouveri üzletét.

F) Az amerikai elnöknek és lányának több tucat országban van lajstromozott védjegy különböző iparágakban. Ivanka Trump vállalatai számára az elmúlt három hónapban ideiglenesen nyolc védjegyet fogadtak el, amelyeket három hónap eltelté után lajstromoznak, ha nincs ellenük felszólalás, ezenkívül Kínában 17 függő védjeggyel és 36 lajstromozott védjeggyel rendelkezik. Ezek a védjegyek és védjegybejelentések a csecsemőtakarótól a koporsóig terjedő területeken a legkülönbözőbb termékekre vonatkoznak.

Trump elnök és a lánya globális védjegyei ellen a Trump-ellenfelek etikai kifogásokat emeltek elsősorban Kínában, mert arra hivatkoznak, hogy ott a bíróságok és a bürokrácia döntései az uralkodó kommunista párt akarátát tükrözik.

Ivanka Trump e bírálatok hatására visszalépett védjegyügyeinek intézésétől, és azt egy családi megbízás alapján működő trösztre bízta.

G) *Carl's Jr.* amerikai gyorsétteremláncra kellemetlen helyzetbe jutott Steven Spielberg legutolsó filmjével, a *Ready Player One* (Kész az első játékos) kapcsolatban. Carl's Jr. ugyanis bejelentette, hogy faszéneken sült húszeleiteinek a nevét SPIELBURGER-nek fogja nevezni a filmrendező és annak következő filmje tiszteletére.

„Spielberg még nem jelentkezett, de feltételezzük, hogy közömbös ezzel kapcsolatban” – közölte a vállalat. Ez azonban tévedés volt. Néhány nappal később a gyorsétterem szóvivője bejelentette: „A SPIELBURGER nem lesz fogyasztható éttermeinkben. Ez egy társasági mutató volt csupán, hogy elnyerjük Spielberg és csapata figyelmét a *Ready Player One* film bemutatójának megünneplésére”.

Kiderült ugyanis, hogy Spielberg nem volt közömbös az ügyvel kapcsolatban, sőt, a Warner Bros., a filmet készítő stúdió sem. Spielberg egy Twitter-videóval felelt, amelyben a következőt közölte: „Nemrég jutott tudomásomra, hogy Carl's Jr. át akarja nevezni faszéneken sült szeleiteit SpielBurgernek, de én passzolok. Hagyják abba és álljanak el ettől, mert nem tehetik – sajnálom, emberek.”

H) A *Harley-Davidson* (Harley) ismert arról, hogy agresszíven védi szellemi tulajdoni jogait. Az online rendelésre a Harley védjegyet tartalmazó, kívánt mintával ellátott ruhákat, bögréket stb. szállító *SunFrog.com* ellen indított védjegyperben a Harley eddigi legnagyobb bitorlási perét nyerte meg.

A Wisconsin Keleti Kerületi Bíróságon 2017 májusában ideiglenes intézkedést kért a SunFrog ellen. Keresetében megállapította, hogy egyedül 2017 áprilisában a SunFrog weboldalán ajánlott több ezer termék a HARLEY-DAVIDSON védjegyet tartalmazó, száznál több bitorló mintát mutatott.

Válaszában a SunFrog kifejtette, hogy a Harley aggályai megoldódtak, mert érdektelenné váltak annak következtében, hogy megszüntette védjegybitorló termékeinek árusítását.

A bíróság tudomása szerint azonban a védjegybitorlás folytatódott. Ezért *J. P. Stadmueller* bíró a Harley javára döntött, megállapítva, hogy „a Harley-Davidson licencszerződés alapján eladott termékei rendkívül sikeresek, csupán 2005-től 2016-ig 400 millió USD-t meghaladó royalty jövedelmet biztosítottak, ami a kiskereskedelmi forgalomban a licencszerződés által védett termékek eladása alapján dollármilliárdokat jelent. Ezért a bíróság szándékos bitorlást vett alapul, 19,2 millió USD kártérítést ítélt meg a Harley számára, és az alperest tartósan eltiltotta a bitorlástól. A bíróság a kompenzációs és felelősségi károkat még csak ezután fogja megállapítani.

I) A Védjegyfellebbezési Tanács (Trademark Trial and Appeal Board, TTAB) nemrég hozott döntést az alkoholos italokat forgalmazó *Pan American Properties* (PAP) WHITE SANGRIIIA védjegybejelentésével kapcsolatban. A PAP azt gondolta, hogy ezt az elnevezést a képzelet szülte, és ennek megfelelően megkülönböztető jellegre tartott igényt a „sangria” szó helytelen írásmódja és a két szó kombinációja alapján.

A védjegybejelentés eredeti elővizsgálója elutasította a bejelentést a kérelmezett kifejezés deszkriptív volta miatt. A TTAB befogadta a fellebbezést, és megállapította, hogy az eredeti elővizsgáló helyesen döntött, és megalapozottan utasította el a bejelentést, mert a „Sangriiia” kifejezés azt jelzi a fogyasztóknak, hogy az általuk vásárolt alkoholos ital „sangria”.

A TTAB további véleménye szerint a helytelen írásmód csupán csekély különbséget jelent a termék valódi nevéhez képest. A bejelentőnek arra a kifogására utalva, amely szerint korábbi bejelentés tárgya a GASOLINA SANGRIIIA és a WHITE SANGRIIIA kifejezés, a TTAB megjegyezte, hogy a GASOLINA SANGRIIIA védjegy nem konkrétan írt le olyasmit, amit a vásárló szívesen inna meg, hacsak nem asszociálja az italt a Pan Americannel, míg a fehér sangria olyan ital, amelyet az emberek bármikor megisznak. A TTAB szerint a „white” (fehér) szó a termék egyik komponensére vonatkozik, és a „sangriiia” kifejezés egy szándékosan helytelen változata a „sangria” szónak, amely a Pan American vállalat egy alkoholos italát írja le. Más lett volna a helyzet, ha egy nem társítható terméket árusítottak volna, de a név ebben a helyzetben megfelel a terméknek, és így csupán deszkriptívnek minősíthető.

Afrikai Szellemi Tulajdoni Szervezet

Az Afrikai Szellemi Tulajdoni Szervezet (francia rövidítése: OAPI) bejelentette, hogy a közeljövőben két különálló igazgatóságot: egy szabadalmi hivatalt és egy védjegyhivatalt állít fel. Jelenleg mind szabadalmi, mind védjegyügyekben egyetlen szellemi tulajdoni igazgatóság lajstromozza a bejelentéseket. A különálló igazgatóságok felállítását az OAPI Tanácsa határozta el 2017. decemberi ülésén. Ez a határozat azt jelzi, hogy az OAPI a tagállamokat saját innovációs és gazdasági rendszerük fejlesztésére ösztönzi.

Az OAPI-nak jelenleg a következő 17 ország a tagja: Benin, Bissau-Guinea, Burkina Faso, a Comore-szigetek, Csád, Egyenlítői Guinea, Elefántcsontpart, Gabon, Guinea, Kamerun, Kongó, Mali, Közép-afrikai Köztársaság, Mauritánia, Niger, Szenegál és Togó.

Argentína

A) Az Országos Végrehajtó Hivatal 2018. január 10-én bürokráciaellenes és egyszerűsítő elnöki rendeletet bocsátott ki bizonyos nyilvános adminisztrációs eljárások újjászervezése érdekében. Az elnöki rendelet célja:

- az eljárások egyszerűsítése és az üzleti tevékenység megkönnyítése az országban;
- a nyilvános adminisztráció dinamikusabbá és hatékonyabbá tétele; és
- a nemzetközi szabályokhoz való fokozatos igazodás.

Az elnöki rendeletnek megfelelő törvények és utasítások meghozatala a közeljövőben várható.

Az alábbiakban röviden összefoglaljuk az elnöki rendeletnek a szellemi tulajdont érintő fontosabb részeit.

a) Szabadalmak

- Szabadalom elnyeréséhez a bejelentőnek a következőket kell benyújtania: *a)* a találmány címe és leírása; *b)* a leírás megértéséhez szükséges műszaki elrendezés vagy rajzok; *c)* egy vagy több igénypont; *d)* a találmány leírásának kivonata. E követelmények kielégítését szükség esetén a benyújtás napjától számított 30 napon belül lehet pótolni.
- Bár az elsőbbséget a bejelentés benyújtásával egyidejűleg kell igényelni, az elsőbbségi iratokat (fordítással együtt) az érdemi vizsgálat alatt, az elővizsgáló kérésére kell csak benyújtani. A benyújtás napjától számított 90 napon belül történő benyújtás kötelezettségét tehát eltörölték.
- Az előzetes vizsgálati jelentésre a korábbi 180 nap helyett 30 napon belül kell válaszolni. Az érdemi vizsgálat díját a korábbi 3 év helyett a benyújtás napjától számított 18 hónapon belül kell befizetni.

b) Használati minták

- Az érdemi vizsgálat díját a használati minta benyújtási napjától számított 3 hónapon belül kell befizetni.
- A hivatal a használatiminta-bejelentéseket a vizsgálati díj befizetése után újdonságra és ipari alkalmazhatóságra vizsgálja, és a vizsgálati jelentés jóváhagyása után a bejelentést publikálja.
- Harmadik személyek a publikálástól számított 30 napon belül kifogásolhatnak egy használatiminta-bejelentést.

c) Védjegyek

- Egy védjegybejelentés benyújtásakor a bejelentőnek elektronikus címet kell közölnie a hivatallal.
- Az elnöki rendelet hatálybalépését követően a védjegybejelentéseket elektronikusan kell benyújtani.

- Védjegyek megszűnése és törlése ügyében a bíróságok helyett a védjegy hivatal fog eljárni.
- A bejelentést követő 5 év eltelté után a védjegybejelentőnek eskü alatti nyilatkozatban kell igazolnia a védjegy használatát.

A felszólalásokra vonatkozó változásokat lásd alább, a B) pont alatt.

d) Ipari modellek és minták

- Az elnöki rendelet új meghatározást ad a minta fogalmára: „ipari vagy kézi terméken alkalmazott alaki és/vagy külső változtatás díszítő jelleggel”. Így az alkalmazás köre kiterjed kézműves termékekre is.
- A modell vagy minta leírásának benyújtási követelményét eltörölte az elnöki rendelet.
- A megújítást a lejárati előtti 6 hónapon belül lehet kérni, de új vonás, hogy díj ellenében a lejárati követő 6 hónapon belül is lehet kérni.

B) Az Argentínában 2018. január 10-én kibocsátott rendelet [lásd fentebb, az A) pont alatt] által módosított védjegy törvény a felszólalásra vonatkozó 14., 16. és 17. cikkének szövege a következő:

A 14. cikk szerint a védjegylajstromozás elleni felszólalásokat elektronikusan kell benyújtani az Országos Iparjogvédelmi Intézetnél, megadva a felszólaló nevét, lakhelyét és e-mail címét, valamint a felszólalás okait.

A 16. cikk előírja, hogy ha a felszólalást a benyújtásától számított 3 hónap elteltével nem vonták vissza, az Országos Védjegy-igazgatóságnak adminisztratív eljárásban kell a felszólalási eljárást lefolytatnia.

A 17. cikk szerint a felszólalási eljárásban a felszólalónak lehetősége van bővítenie a felszólalási okokat, a bejelentőnek joga van válaszolnia a felszólalásra, és mindkét fél jogosult bizonyítékokat benyújtani. A felszólalási eljárást a gyorsaság, egyszerűség és gazdaságosság elve szerint kell lefolytatni.

Az Országos Védjegy-igazgatóság által kiadott határozatok ellen csak a Polgári és Kereskedelmi Ügyek Szövetségi Fellebbezési Bíróságánál lehet közvetlenül fellebbezni az értesítéstől számított 30 napon belül. A fellebbezést az Országos Iparjogvédelmi Intézetnél kell benyújtani, amely azt az előírt módon továbbítja a bíróságnak.

A fenti rendelkezések 2018. szeptember 17-én léptek hatályba.

Ausztrália

A) A *Commissioner of Patents v. AbbVie Biotechnology Ltd* ügyben hozott döntés három ausztrál szabadalomra vonatkozik (ezek száma: 2012261708, 2013203420 és 2013257402). Mindhárom szabadalom tárgya az *adalimumab* nevű gyógyászati anyag felhasználása egy olyan gyógyszer előállításában, amely különböző orvosi állapotok (fekélyes colitis, Crohn-

betegség és rheumatoid spondylitis) kezelésére szolgál. Az adalimumabot rekombináns DNS-technikával állítják elő, és HUMIRA™ védjegyzett névvel árusítják.

Az alábbi szövegű igénypontok: „X anyag felhasználása Y betegség kezelésére szolgáló gyógyszer gyártásában” általában svájci típusú igénypontokként ismertek, és az X gyógyászati anyag második gyógyászati felhasználásának (indikációjának) igénylésére szolgálnak.

A legtöbb gyógyszer esetében a szabadalom oltalmi idejének meghosszabbítása csak akkor érhető el, ha a szabadalom vonatkozó igénypontja magát a gyógyászati anyagot védi. Más szavakkal: egy szabadalmi igényponttal védett ismert gyógyászati anyag új alkalmazása általában nem hosszabbítható meg a szokásos 20 év időtartamon túl. Az ausztrál szabadalmi törvény 70(2)(b) cikke szerint a hosszabbítás akkor is lehetséges, ha egy szabadalom igénypontja(i) egy gyógyászati anyagot véd(enek), „ha azt olyan eljárással állították elő, amely rekombináns DNS-technikát foglal magában”.

Az Adminisztratív Fellebbezési Törvényszék (Administrative Appeals Tribunal, AAT) egy korábbi döntésének indokolása szerint a 70(2) cikk nem jelzi, hogy a svájci típusú igénypontokat ki kellene zárni az oltalmi idő hosszabbításának lehetőségéből, és arra a következtetésre jut, hogy „egy szabadalom oltalmi idejének meghosszabbítása alkalmazható lenne termékigénypontokra és eljárásigénypontokra, azonban csupán akkor, ha ezek az igénypontok olyan anyagot védenek, amelyet rekombináns DNS-technikával állítottak elő”.

Az Ausztrál Szabadalmi Hivatal elnöke fellebbezett az AAT döntése ellen, és ez nyújtotta az első lehetőséget arra, hogy a Szövetségi Bíróság (Federal Court, FC) foglalkozzon a 70(2)(b) cikk szerkezetével. Az AbbVie elutasította, hogy részt vegyen az eljárásban, és így nem volt ellenfél, aki ellentmondjon a hivatal elnökének.

A fellebbezés tárgyalásakor a teljes bíróság a „gyógyászati anyag” kifejezés jelentésére összpontosított mind a 70(2)(a), mind a 70(2)(b) cikk szövegösszefüggésében. Világos volt, hogy a 70(2) cikk rendelkezései olyan találmányokra vonatkoznak, amelyek termékek, nem pedig olyanokra, amelyek tárgya eljárás vagy módszer. Az FC a szabadalmi törvény magyarázó feljegyzéseire is utalt, amelyek megállapítják, hogy gyógyászati anyagok új és feltalálói jellegű kezelési eljárásokban alkalmazva nem esnek a jogalkotó azon szándéka alá, hogy részesüljenek az oltalmi idő meghosszabbításában.

A bíróság megállapította továbbá, hogy a svájci típusú igénypontok egyáltalán nem vonatkoznak gyógyászati termékekre, hanem inkább olyan eljárási igénypontok, amelyek oltalmi köre alapvetően különbözik a 70(2) cikk által tárgyalt igénypontok oltalmi körétől.

A bíróság azt is megállapította, hogy a vitatott igénypontok nem vonatkoznak rekombináns DNS-technikával előállított adalimumabra. A bíróság azon a véleményen volt, hogy először *a*) a vitatott igénypontok olyan módszerre vagy eljárásra vonatkoznak, amelyben az adalimumabot gyógyszer előállítására használják fel, és másodszor *b*) olyan gyógyszerre vonatkoznak, amely sajátos gyógyászati célokra felhasználandó adalimumabot tartalmaz. A bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a vitatott igénypontok oltalmi köre teljesen eltér a 70(2) cikk tárgyát képező igénypontokéitól, megállapítva, hogy „a vitatott igénypontok svájci

típusúak, ami szükségszerűen azt jelenti, hogy a kérdéses gyógyászati anyag (adalimumab) lényegében nem esik a vita tárgyát képező leírás igénypontjának oltalmi köre alá”.

Végül az FC hatályon kívül helyezte az AAT korábbi döntését, és megállapította, hogy második indikációs alkalmazási igénypontok – akár svájci típusúak, akár kezelési eljárásra vonatkoznak – oltalmi ideje nem hosszabbítható meg, mert eljárási igénypontokról, nem pedig termékigénypontokról van szó, és ezért nem elégitik ki a 70(2) cikk követelményeit.

B) Az Ausztrál Védjegy hivatal által a *Melbourne City Football Club Inc.* (MCFC) v. *MHFC Holdings Pty Ltd* (MHFC)-ügyben hozott döntés szerint az MCFC eredményesen szólalt fel az A ligás Melbourne City ellen. Az MCFC egy harmadosztályú csapat Victoria állam futbalszövetségében.

Az ügy Dávid és Góliát mérkőzéséhez hasonlítható. Megértésének megkönnyítése érdekében említjük, hogy az A ligás Melbourne Heart 2014. januárban 12 millió dollárért megvásárolta a Manchester City megaklub, és azonnal hozzákezdett, hogy átnevezze *Melbourne City*-nek. Ez a törekvés azonban akadályba ütközött, mert a South Kingsville-ben 1991 óta *Melbourne City* név alatt játszó MCFC felszólalt a védjegy hivatalnál az MHFC által benyújtott bejelentés ellen, amelyben a MELBOURNE CITY FOOTBALL CLUB védjegy lajstromozását kérte az áruk széles skálájára, ideértve a ruházati cikkeket, játékokat, labdákat, sípcsontvédőket és utazási árucikkeket. A védjegybejelentés vizsgálata alatt a bejelentő mindegyik áruosztályt „a futballal összefüggő árukra” korlátozta, ezáltal látszólag kivédve az olyan lehetséges kifogást, amely egy, az Ausztrál Futball Ligával kapcsolatos árukat védő, korábban lajstromozott védjegyen alapulhatott.

Az MCFC felszólalását az 1995. évi ausztrál védjegy törvény különböző cikkeire alapozta, többek között arra, hogy a MELBOURNE CITY FOOTBALL CLUB védjegy nem eléggé disztinktív ahhoz, hogy lajstromozható legyen a védjegybejelentésben megjelölt áruk vonatkozásában.

A bejelentő által lajstromoztatni kívánt, négy szóból álló védjegybejelentés sporttal kapcsolatos számos szolgáltatásra is vonatkozott, amelyek mindegyike korlátozva volt azonban a futballal kapcsolatos szolgáltatásokra, és a hivatali elővizsgáló ezt a bejelentést korábban elsősorban azon az alapon utasította el, hogy a lajstromoztatni kívánt védjegy lényegénél fogva nem alkalmas a bejelentésben igényelt *szolgáltatások* megkülönböztetésére. Ilyen háttér mellett ugyanaz az elővizsgáló volt kijelölve a bejelentő *árukra* vonatkozó felszólalásának az intézésére.

Az ausztrál szabadalmi törvény 41. cikke foglalkozik a felszólalásokkal, és ez a cikk megállapítja, hogy egy védjegybejelentést el kell utasítani, ha a védjegy nem alkalmas arra, hogy a bejelentő áruit vagy szolgáltatásait megkülönböztesse mások áruitól vagy szolgáltatásaitól.

Annak megfontolásakor, hogy egy védjegy alkalmas-e a bejelentő áruinak vagy szolgáltatásainak a megkülönböztetésére más kereskedők áruitól vagy szolgáltatásaitól, a védjegyet háromféleképpen lehet osztályozni, mégpedig olyan, amely:

- lényegénél fogva alkalmas megkülönböztetésre, amely esetben képes megkülönböztetni az árukat vagy szolgáltatásokat;
- részben vagy bizonyos mértékig lényegénél fogva alkalmas megkülönböztetésre, amely esetben a bejelentőnek bizonyítania kell, hogy a védjegy képes vagy képes lesz megkülönböztetni áruit vagy szolgáltatásait másokéitól használat vagy szándékolt használat esetén; vagy
- lényegénél fogva semmilyen mértékben nem alkalmas megkülönböztetésre, amely esetben a megkülönböztetőképességnek teljesen a használaton kell nyugodnia.

Bár az MCFC leírhatja, hogy a *szolgáltatások* egy futballklubhoz tartoznak, a bejelentő bizonyította, hogy a lajstromoztatni kívánt védjegy nem közvetlenül írja le a bejelentésben igényelt *árukat*, vagyis az okostelefonokat, hitelkártyákat, mellényeket és kereplőket.

Az elővizsgáló megjegyezte, hogy nem elegendő, ha egy védjegy közvetlenül deskriptív, mert „egy védjegynek folytonos képességgel kell rendelkeznie a megkülönböztetésre”.

Az elővizsgáló azonban egyetértett a bejelentővel abban, hogy a MELBOURNE CITY FOOTBALL CLUB védjegy nem közvetlenül írja le a bejelentés által fedett árukat, mert azok számos olyan terméket is felöleltek, amelyek nincsenek összefüggésben sem Melbourne-nel, sem a futballal.

Az a tény azonban, hogy a bejelentésben igényelt áruk a labdarúgás előmozdításával kapcsolatban voltak korlátozva, arra a következtetésre vezette az elővizsgálót, hogy a védjegy jelezte az áruk eredetét és jellegét. Az elővizsgáló azt is megjegyezte, hogy az áruk többsége „olyan terméktípusokra vonatkozik, amelyeket egy futballklub észszerűen ajánlhat vevőinek pénzgyűjtési vagy hirdetési tevékenységekhez, amelyek mellékesek szolgáltatásainak reklámozása szempontjából”. Az elővizsgáló azon a nézeten volt, hogy a rendes megjelölés szerint az áruk egy Melbourne-i futballklubtól származnak, és hogy a Melbourne-i futballközönség más személyei valószínűleg használni kívánják a védjegyet hasonló árukkal kapcsolatban.

Ezután az elővizsgáló megállapította, hogy a védjegy nem teljesen nélkülözi az inherens megkülönböztetőképességet, de bizonyos mértékig képes megkülönböztetni a bejelentő áruit más kereskedők áruitól.

A fentiek következtében az elővizsgáló annak bizonyítását kívánta a bejelentőtől, hogy a védjegy megkülönbözteti vagy meg fogja különböztetni áruit más kereskedők áruitól. A bejelentő ilyen vonatkozásban terjedelmes bizonyítékot szolgáltatott, amely a védjegy 2014. január 16-i elsőbbségét követő időpontból származott, mert a futballklub 2014. júniusig nem változtatott nevet.

A felhasználások többsége azonban részét képezte a klub logójának, amelyet szintén lajstromoztak védjegyként:

Az elővizsgáló megállapította, hogy a védjegynek a logóval való szoros kapcsolata hígította az ilyen használat hatását, ami azt jelenti, hogy a négy szóból álló védjegy önmagában nem töltötte be az áruk megkülönböztetésének a funkcióját.

Az elővizsgáló továbbá megkérdőjelezte, hogy a védjegy használata a játékosok ingén a kereskedelemben való felhasználásnak felel-e meg, ahol a felszerelés arra volt szánva, hogy a játékosok a klubon belül viseljék.

A bejelentő megkísérelte felhívni a figyelmet arra, hogy Ausztráliában a Manchester City hírneve a jövőben nőni fog. Az elővizsgáló azonban megállapította, hogy Manchester City lényegileg nem azonos Melbourne City-vel, és ezért a használat nem volt alkalmas annak közvetlen meghatározására, hogy a fogyasztók a MELBOURNE CITY FOOTBALL CLUB védjegyet a bejelentővel társítják-e. Az elővizsgáló megjegyezte, hogy „legfeljebb következtetni lehet arra, hogy a védjegy használata a jövőben valószínűleg nőni fog, azonban ez nem elegendő annak elfogadásához, hogy egy ilyen következtetés a jelen esetben elegendő.”

Az elővizsgáló megállapította, hogy a bejelentő nem volt képes bizonyítani a védjegy megkülönböztetőképességét. Ezért elutasította a védjegybejelentést, és a bejelentőt a költségek viselésére utasította.

Benelux védjegy

2018. június 1-jétől kezdve lehetővé vált egy Benelux védjegy törlésének kérelmezése a Benelux Szellemitulajdon-védelmi Hivatalnál, ami lényegesen egyszerűbb és olcsóbb eljárás, mint az eddig kötelező bírósági út.

A módosított törvény szerint egy, a hivatalnál lajstromozott védjegy törlését abszolút és relatív lajstromozásgátló okok alapján lehet kérni. Nem kérhető azonban a törlés nem lajstromozott védjegyjogok, így doménnevek vagy vállalatnevek alapján.

A hivatal a törlési eljárást a felszólalási eljáráshoz hasonló módon folytatja le, hivatalos díja 1400 EUR. A vesztes fél 1400 EUR rögzített díjat köteles fizetni a másik félnek.

Chile

A) A Szabadalmi Együttműködési Szerződés (PCT) Végrehajtó Bizottsága a Chilei Országos Iparjogvédelmi Intézetet 2015-ben jelölte ki nemzetközi kutatóhatósággá (International Searching Authority, ISA) és nemzetközi elővizsgáló hatósággá (International Preliminary Examining Authority, IPEA).

Dél-Amerikában csupán Brazília és Chile van kijelölve ilyen hatóságnak. Jelenleg világszerte 22 hivatal tölti be a PCT nemzetközi hatóságának a szerepét.

Az intézet a következő országok számára nyújt szolgáltatást PCT ISA-ként és IPEA-ként: Chile, Costa Rica, Dominikai Köztársaság, Ecuador, El Salvador, Guatemala, Kolumbia, Kuba, Mexikó, Panama, Peru, valamint Trinidad és Tobago.

2017. december 31-ig az intézet csak spanyol nyelven adott ki nemzetközi kutatási és vizsgálati jelentéseket. 2018. január 1-jétől kezdve a kiadott jelentések nyelve angollal bővült.

A Chilei Országos Iparjogvédelmi Intézetet a PCT fogadóhivatalaként 2017-ben 141 nemzetközi bejelentést kapott, amelyek közül 67%-ot elektronikusan nyújtottak be az ePCT-rendszeren keresztül.

B) A Chilei Országos Iparjogvédelmi Intézetet 2018. január 29-én felavatta a Technológiai és Innovációs Központot, amelyet támogatott a Szellemi Tulajdon Világszervezete (World Intellectual Property Organization, WIPO) is. A felavatási ünnepségen részt vett *Yoshiyuki Takagi*, a WIPO vezérigazgató-helyettese, aki dicsérte a kezdeményezés megvalósítását, amely kutatási eszközöket és segítséget nyújt műszaki információ szerzéséhez, adatbázis-kutatáshoz, újdonságkutatáshoz és versenytevékenységekhez.

Az intézet egyidejűleg előkészületeket tett annak érdekében, hogy papír nélküli intézménnyé válhasson.

Dél-Korea

A Koreai Szellemi Tulajdoni Hivatal bejelentése szerint 2017. december 1-je óta egy szolgáltatás (*KIPRIS.or.kr*) áll a kezdők rendelkezésére, amely ingyenes szellemi tulajdoni kutatási lehetőséget nyújt, úgyhogy bárki könnyen végezheti szellemitulajdon-jogok (szabadalom, használati minta, minta és védjegy) kutatását.

Mínthogy a korábbi szolgáltatás kényelmetlen volt egy kezdő számára szellemitulajdon-jogok kutatásához, mert meglehetősen bonyolult felhasználói felületet használt különböző kutatási funkciók nyújtásához, ezt a szolgáltatást megjavították azáltal, hogy a felhasználók véleményének figyelembevételével könnyebb és kényelmesebb kutatást tettek lehetővé.

A megjavított KIPRIS indítóképernyője megosztja a hozzáférés útját a kezdő felhasználók és az általános felhasználók számára, ezáltal megnövelve a felhasználók hozzáférését. Miután kiválasztotta a hozzáférési utat, a felhasználó (kezdő vagy általános) közvetlenül hozzáfér egy kutatási ablakhoz.

A főmenü a kezdők szintjén négy kutatási típust szolgáltat: (i) lépésről lépésre kutatást; (ii) számkutatást; (iii) névkutatást; és (iv) mondatkutatást. Emellett egy szolgáltatási nevet és egy irányító képet is használnak a megértés fokának növelése érdekében.

Egyesült Arab Emírségek

A) Az Egyesült Arab Emírségek (United Arab Emirates) Védjegy hivatala 2018. április 19-én megindított egy elektronikus kutatási rendszert az országban benyújtott vagy lajstromozott védjegyekre vonatkozóan.

Az elektronikus védjegybejelentési rendszert már korábban bevezették.

B) Az *I.J. Tobacco Industry FZE* (Tobacco) 2016. október 17-én kérelmet nyújtott be az Egyesült Arab Emírségek Védjegy hivatalánál az *IJTI – I.J. TOBACCO INDUSTRY* védjegy (1. ábra) lajstromozása iránt a 34. áruosztályban.

I.J. TOBACCO INDUSTRY

1. ábra

2. ábra

A Tobacco védjegyét 2017. augusztus 20-án publikálták a hivatalos közlönyben.

A *Japan Tobacco Inc.* (Japan Tobacco) felszólalt a Tobacco védjegybejelentése ellen arra hivatkozva, hogy Jemenben ugyancsak a 34. áruosztályban 15 031 számmal hasonló védjegy (2. ábra) van lajstromozva.

A felszólalásra benyújtott válaszában a Tobacco a következő tényekre hivatkozott:

- a védjegyek között hiányzik a határozott hasonlóság;
- saját védjegy megfelel a vállalat kereskedelmi nevének, ezért az *IJTI – I.J. TOBACCO INDUSTRY* védjegy a törvény alapján védve van;
- védjegy világszerte védve van;
- az *IJTI – I.J. TOBACCO INDUSTRY* védjegy a felszólaló országában, Japánban is lajstromozva van.

Az elővizsgáló helyt adott a Tobacco érveinek, és a felszólalást elutasítva engedélyezte a Tobacco védjegybejelentésének lajstromozását.

Egyesült Királyság

A szellemitulajdon-jogok bitorlása miatti eljárás néha visszafelé sülhet el. A szabadalmakkal, védjegyekkel és mintákkal kapcsolatban a jogaiban sértett bármely fél jogosult pert indítani a fenyegető ellen. A „jogaiban sértett” személy nem szükségszerűen az, akit közvetlenül fenyegetnek perrel, mert ez bárki lehet, akinek a kereskedelmi érdekeit károsítják a fenyegetéssel – így például egy gyártó, akinek a beszállítóit vagy elosztóit fenyegetik. A fenyegetési cselekedet nem csupán a szellemitulajdon-jog birtokosát teszi ki károsodás kockázatának, hanem a lehetséges felperest alperessé változtathatja. Ez viszont feszültséget teremt a polgári eljárási szabályok miatt, aminek alapján a jogtulajdonos jóval a per megindítása előtt kezd kommunikálni, vagyis valószínűbb, hogy először pert indít ahelyett, hogy először fenyegetne.

A 2017. október 1-jén hatályba lépett (perképes fenyegetésre vonatkozó) új szellemi tulajdoni törvény megpróbálja a szellemitulajdon-jog tulajdonosát arra ösztönözni, hogy a jogi lépés előtt inkább kommunikáljon, megvilágítva, hogy mi egy perelhető fenyegetés, miközben kifejti, hogy mi egy „megengedett kommunikáció” vagy „egy kommunikáció megengedett célokért”, ami nem minősülhet perelhető fenyegetésnek. Az új törvény harmonizálja a helyzetet a szabadalom-, a védjegy- és a mintajog területén (kitérve az egységes európai szabadalmakkal és az Egységes Szabadalmi Bírósággal kapcsolatos jogi helyzetre is), és lehetővé teszi az elsődleges bitorló megkülönböztetését a másodlagos felektől, amikor már komoly erőfeszítéseket tettek az elsődleges bitorló megtalálására.

Egységes Szabadalmi Bíróság (Unified Patent Court, UPC)

A Bristows angol iroda ügyvivője, Edward Nodder 2018. június 29-én közölt egy cikket a LEXOLOGY-ban arról, hogy a magyar Alkotmánybíróság szerint az Egységes Szabadalmi Bíróságra (Unified Patent Court, UPC) vonatkozó egyezmény nem egyeztethető össze a magyar alkotmánnyal, sem annak ratifikációs mechanizmusával.

A magyar Igazságügyi Minisztérium a kormány kérésére 2017. június 18-án kérte fel az Alkotmánybíróságot e kérdés megválaszolására.

Az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmány egyik mechanizmusa sem alkalmas a UPC ratifikálására. Ez annyit jelent, hogy alkotmánymódosítás nélkül nincs lehetőség arra, hogy Magyarország ratifikálja az UPC-egyezményt.

Európai Szabadalmi Hivatal (ESZH, European Patent Office, EPO)

Az Európai Szabadalmi Hivatal 2017-ben 165 590 szabadalmi bejelentést kapott, ami az előző évhez viszonyítva 3,9%-os növekedést jelent.

Az engedélyezett szabadalmak száma 2017-ben 10%-kal nőtt.

2017-ben a legtöbb, 2398 szabadalmi bejelentést a *Huawei* nyújtotta be; ezt 2220 bejelentéssel a *Siemens* és 2056 bejelentéssel az *LG* követte.

A technológiai területek közül a legtöbb bejelentést az orvosi technológia területén nyújtották be; itt a bejelentések száma 2017-ben 6,2%-kal növekedett. Ezt a területet a digitális kommunikáció követte 5,7%-os és a számítógép-technológia 4,1%-os növekedéssel.

2017-ben a legtöbb szabadalmi bejelentést az ESZH tagállamai nyújtották be. Utánuk csökkenő sorrendben az Amerikai Egyesült Államok, Japán, Kína és Dél-Korea következnek.

Az Európai Unió Bírósága (Court of Justice of the European Union, CJEU)

A) Az Európai Unió Bírósága 2017. december 14-én hozott ítélete arról a kérdéstről döntött, hogyan kell helyesen értékelni egy európai védjegyet.

Az ügy előzményei időrendi sorrendben:

- Az olasz *Gemma Group Srl* (Gemma) 2013. április 8-án az EU Szellemi Tulajdoni Hivatalánál (European Union Intellectual Property Office EUIPO) európai védjegyként lajstromoztatott egy macskaszzerű, ugró kék vadállatot.

A Gemma logója

- 2013. július 8-án a *Puma SE* (Puma) felszólalt a lajstromozás ellen.

A Puma logója

- 2014. március 10-én az EUIPO Felszólalási Osztálya elutasította a Puma felszólalását.
- 2014. május 7-én a Puma a 207/2009 sz. rendelet 58–64. cikke alapján fellebbezést nyújtott be a Felszólalási Osztály döntése ellen.
- 2014. december 19-én az EUIPO Ötödik Fellebbezési Tanácsa elutasította a Puma fellebbezését.
- 2015. április 1-jén a Puma a CJEU-nál nyújtott be fellebbezést a döntés ellen.
- 2016. szeptember 9-én a CJEU a Puma javára döntött, és hatályon kívül helyezte az EUIPO fellebbezési tanácsának a döntését.

- 2016. november 7-én az EUIPO nyújtott be fellebbezést a döntés ellen a CJEU-nál. A Puma a CJEU-nál az EUIPO ellen az alábbi három fő érvre hivatkozott.
- A fellebbezési tanács elutasította azt az érvet, hogy a korábbi védjegyek híresek voltak, és arra a következtetésre jutott, hogy nem bizonyították azok hírnevét. Ugyanakkor meg kell említeni, hogy az EUIPO három újabb döntésében elismerte a korábbi védjegyet, és ezt számos nemzeti döntés megerősítette.
- A 207/2009 sz. rendelet 75. és 76. cikkének megsértése azáltal, hogy a fellebbezési tanács vizsgálta a korábbi védjegyek hírnévére vonatkozó bizonyítékot, míg a Felsőfokú Osztály nem vizsgálta azt.
- Az előbb hivatkozott rendelet 8(5) cikkének megsértése. A korábbi védjegyek megbecsülésének intenzitását tükrözi egy csökkenés meglétének az általános értékelése a fenti rendelet 8(5) cikkének a jelentésén belül, amit figyelembe kell venni, amikor azt vizsgálják egyrészt, hogy van-e kapcsolat a védjegyek között, másrészt, hogy van-e gyengülés a fenti rendelet 8(5) cikkének jelentésében.

Az eljárásban felvetették, hogy a fellebbezési tanács elutasította bizonyos bizonyítékok figyelembevételét, amelyeket nem fordítottak le. A Puma azzal érvelt, hogy bár a franciaországi piactanulmányt franciául írták le, az nem kívánt fordítást a korábbi védjegyek hírnévére tekintettel, mert az ilyen vonatkozásban „teljesen egyértelmű” volt. Emellett ugyanezt a tanulmányt más felszólalási eljárásokban is benyújtották anélkül, hogy az EUIPO ez ellen bármilyen kifogást emelt volna.

Az EUIPO a 2868/95 sz. rendelet 19(3) szabályára hivatkozott, amely úgy rendelkezik, hogy a bizonyítékot az eljárás nyelvén kell benyújtani, mégpedig az eredeti iratok benyújtására előírt határidőn belül. Ezért a fellebbezési tanács helyesen gondolta, hogy nem lehet figyelembe venni azokat a dokumentumokat, amelyeket nem fordítottak le az eljárás nyelvére.

A CJEU azonban megjegyezte, hogy a fellebbezési tanácsnak fel kellett volna szólítania a kérelmezőt, hogy szolgáltatson további bizonyítékot a korábbi védjegyek hírnévével kapcsolatban. Ezt annál inkább meg kellett volna tennie, mert a Puma-védjegyekkel kapcsolatos egyéb döntések esetén azok hírnevét viszonylag nagy számú nemzeti döntéssel, valamint a bíróság egy döntésével erősítették meg. Alternatívaként a fellebbezési tanácsnak jeleznie kellett volna azokat az okokat, amelyek miatt azon a véleményen volt, hogy a korábbi döntésekben tekintetbe vett tények nem érvényesek a jelen ügyben.

A fenti okok miatt a CJEU a felperes Puma javára döntött. A megtámadott döntést hatályon kívül helyezte, mert az elutasította a kérelmező Puma felszólalását anélkül, hogy vizsgálta volna a kérelmező egyéb panaszait. A fellebbezési tanács nem teljes mértékben vizsgálta a korábbi védjegyek hírnevét, ezért a CJEU nem tudott dönten a harmadik panasz ügyében, amely azt állította, hogy megsértették a 207/2009 sz. rendelet 8(5) cikkében foglaltakat.

B) Miután az Európai Unió Törvényszéke (EU General Court, GC) 2016. decemberben olyan döntést hozott, hogy a *Nestlé* négyujjú Kit-Kat csokoládészelete nem eléggé disztinktív ahhoz, hogy védjegyjoltalomban lehessen részesíteni, mind a *Nestlé*, mind a versenytárs *Mondelez* fellebbezett a GC döntése ellen. 2018 áprilisában a CJEU egy főtanácsnok, *Melchior Wathelet* olyan véleményt hozott nyilvánosságra, amely szerint fenn kell tartani a GC védjegylajstromozást elutasító döntését. Ez az utolsó fejlemény abban a vitában, amely 16 éven át tartott a svájci édesipari óriás és a *Mondelez* – a *Cadbury* tulajdonosa – között.

Wathelet egyike a CJEU szenior jogi tanácsadóinak, aki rendszerint a főbíróság döntése előtt mond véleményt. Véleménye nem köti a főbíróságot, amely azonban általában elfogadja a főtanácsnokok véleményét.

A CJEU előtt a *Nestlé* azzal érvelt, hogy a GC tévedett, amikor azt állapította meg, hogy egy védjegy tulajdonosának bizonyítania kell, miszerint védjegye megkülönböztető jellegre tett szert különállóan minden egyes tagállamban. A *Nestlé* szerint ez nem egyeztethető össze sem egy európai uniós védjegy uniós jellegével, sem a „különálló védjegy valódi létezésével”.

A *Mondelez* szerint a GC-nek nem kellett volna azzal foglalkoznia, hogy a védjegy szerzett-e megkülönböztetőképeséget a vonatkozó államokban.

A *Nestlé* fellebbezésével kapcsolatban *Wathelet* megjegyezte, hogy figyelembe kell venni azt a földrajzi területet és azon a régiók megoszlását, ahol meg kellett állapítani a szerzett megkülönböztetőképeséget. Azt is megjegyezte, hogy bár a *Nestlé* szolgáltatott kutatási eredményeket a tagállamok többségére (eltekintve Luxemburgtól), a korábbi döntésből nyilvánvaló, hogy bizonyos országokból származó információ nem volt elegendő annak megállapításához, hogy a vonatkozó közönség a *Nestlé*t mint a termék kereskedelmi eredetét azonosította-e. A *Mondelez* szerint mindebből az következik, hogy az EU Szellemi Tulajdoni Hivatalának egy másik döntést kell hoznia, amelyben megerősíti, hogy a lajstromozási kérelem benyújtásának napján a kérdéses védjegy rendelkezett megkülönböztetőképeséggel.

A főtanácsnok hozzátette, hogy a *Mondelez* fellebbezése „nyilvánvalóan nem volt megengedhető”, és el kell utasítani. Megállapította, hogy bár egy sikertelen fél benyújthat fellebbezést, a *Mondelez* elérte a célját, mert a bíróság hatályon kívül helyezte az EUIPO döntését. „Mint ahogy lényegileg ez volt a *Mondelez* által az EUIPO-nál benyújtott kérelem célja, a *Mondelez*t nem lehet sikertelennek tekinteni” – tette hozzá *Wathelet*.

Az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatala

A) Az EU mintabejelentéseinek az elsőbbségigénylés egy homályos terület, ahol a mintaügyvivők nagy örömmel üdvözlik a bíróságok vagy fellebbezési tanácsok bármilyen tisztázó döntését. Egy gyakran felmerülő kérdés az elsőbbség igénylésének a megkísérlése egy amerikai folytatólagos bejelentés alapján. Egy ilyen folytatólagos amerikai bejelentésre jellem-

zõ, hogy ugyanazt a tárgyat tartalmazza, mint az alapbejelentés, és benyújtási napjának az alapbejelentés benyújtási napja számít. Mostanáig az EUIPO azonnal elutasított bármilyen kísérletet egy amerikai folytatólagos bejelentés elsõbbségének igénylésére azon az alapon, hogy egy ilyen bejelentés nem alapoz meg független bejelentési napot, ellentétben a közösségi mintarendelet és a Párizsi Uniós Egyezmény követelményeivel.

Az EUIPO Harmadik Fellebbezési Tanácsa jelezte, hogy bizonyos körülmények között az EUIPO-nak engedélyeznie kell egy amerikai folytatólagos bejelentés elsõbbségét. Ennek a döntésnek a meghozatala kapcsán rámutatott, hogy az USPTO-nak lehetõsége van arra, hogy egy folytatólagos bejelentésnek az alapbejelentésétõl eltérõ bejelentési napot adjon, mégpedig olyan esetben, amikor eltér a két bejelentés tárgya. Ilyen esetben az USPTO a folytatólagos bejelentés bejelentési napjaként azt a napot ismeri el, amelyen a folytatólagos bejelentést benyújtották (a fent jelölt ügyben ezt a státuszt jelölték az EUIPO-nál benyújtott elsõbbségi iraton). A tanács azon a véleményen volt, hogy egy ilyen folytatólagos bejelentés számára engedélyezhetõ az elsõbbségi igény.

Az ügy kimenetele alapján egyértelmû, hogy az EUIPO többé nem utasíthatja el kapásból az amerikai folytatólagos bejelentések elsõbbségi igényét. Kevésbé világos azonban, hogy az EUIPO-nak meg kell-e vizsgálnia az amerikai alapbejelentés és a folytatólagos bejelentés tárgyát annak eldöntéséhez, hogy az amerikai folytatólagos bejelentés számára indokolt-e megadni egy külön bejelentési napot, vagy pedig ilyen döntést csupán az ügy amerikai vizsgálata alapján lehet hozni.

A kétségek elkerülése érdekében még mindig a legcélszerûbb gyakorlat, ha egy európai mintabejelentéshez csupán az elõször benyújtott amerikai mintaszabadalmi bejelentés elsõbbségét igényeljük. Amerikai hasznossági szabadalmi bejelentések elsõbbségét nem lehet igényelni mintabejelentésekhez.

B) A TPRESSO ábrás szõvédjegy tulajdonosa felszólalt a TEAESPRESSO szõvédjegy lajstromozása ellen arra hivatkozva, hogy a két védjegy között fennáll az összetévesztés valószínûsége. Mindkét védjegy teával kapcsolatos hasonló termékekre vonatkozott.

Az EUIPO egyetértett a felszólaló érvelésével, amely szerint a lajstromoztatni kívánt védjegy megtévesztõen hasonló a felszólaló védjegyéhez mind vizuálisan és hangzásilag, mind pedig a védett áruk vonatkozásában.

E döntés ellen a felszólaló az EUIPO fellebbezési tanácsánál nyújtott be fellebbezést. A tanács fenntartotta az elsõfokú döntést, megállapítva, hogy mindkét megjelölés jelentõs vizuális és hangzási hasonlóságot mutat, és a vonatkozó áruk részben azonosak, részben pedig hasonlóak voltak, aminek következtében az érintett közönség (ebben az esetben az Európai Unió általános közönsége) körében valószínûleg zavart okoznának.

Európai Unió Törvényszéke

A) Az Európai Unió Törvényszéke a *Laboratorios Ern, SA* (Lab Ern) v. *EUIPO*-ügyben fenn tartotta az *EUIPO* fellebbezési tanácsának döntését, amely szerint nem áll fenn az összetévesztés veszélye a RYM és az NRIM LIFE SCIENCES védjegyek között.

Az ügy háttere, hogy 2014. júniusban az *EUIPO*-nál kérelmet nyújtottak be az NRIM LIFE SCIENCES védjegy lajstromozása iránt az 5. áruosztályban (orvosi és állatorvosi készítmények és cikkek). Később ugyanebben az évben a *Lab. Ern* felszólalást nyújtott be a védjegybejelentés ellen korábbi spanyol nemzeti RYM védjegy alapján, amelyet szintén az 5. áruosztályban (gyógyászati és egészségügyi készítmények) lajstromoztak. A felszólalást az európai védjegyrendelet 8(1)(b) cikkére hivatkozva összetévesztés valószínűségére alapozták.

A felszólalást az *EUIPO* Felszólalási Osztálya 2015. szeptemberben teljesen elutasította, és az elutasítás ellen benyújtott fellebbezést az *EUIPO* 5. Fellebbezési Tanácsa is elutasította.

A tanács többek között arra a tényre hivatkozott, hogy a vonatkozó közönség spanyol volt, és általános vásárlókból és egészségügyi szakemberekből állt, akiknek nagyfokú volt a figyelmi szintje. A lajstromoztatni kívánt védjegy és a korábbi védjegy által lefedett áruk azonosak vagy hasonlóak voltak ugyan, de a fellebbezési tanács megállapította, hogy a jelölések csekély vizuális és fonetikai hasonlóságot mutattak, fogalmi semlegességgel. E megállapítások fényében a tanács úgy találta, hogy a vonatkozó közönség részéről nem állt fenn az összetévesztés valószínűsége.

E döntés ellen a *Lab. Ern* azon az alapon nyújtott be fellebbezést a GC-nél, hogy a fellebbezési tanács tévedett a vizsgált jelzések megkülönböztető és uralkodó vonásainak, valamint a jelzések hasonlóságának és az összetévesztés valószínűségének a megítélésében.

A GC nem értett egyet a fellebbezés indokolásával.

a) A vizsgált védjegyek összehasonlítása

A védjegyszakemberek tisztában vannak azzal, hogy a kérdéses védjegyek vizuális, hallási és fogalmi hasonlóságának az általános megítélését a védjegy által nyújtott általános benyomásra kell alapozni, figyelembe véve megkülönböztető és uralkodó komponenseiket. A GC egyetértett a fellebbezési tanács elemzésével, amely szerint a RYM és az NRIM LIFE SCIENCES védjegy csupán határozatlanul hasonló. Bár az utóbbi védjegy „life sciences” komponense gyenge megkülönböztetőképeséggel bír, deskriptív jellege folytán az esetjog azt diktálja, hogy egy védjegy ilyen leíró eleme nem szükségszerűen elhanyagolható a védjegy által nyújtott általános benyomás terén, és ezért figyelembe kell venni.

Vizuálisan összehasonlítva az „r”, „y” és „m” betűt az „nrim”, „life” és „sciences” elemmel, nem meglepő módon, a GC azokat csupán gyengén hasonlónak találta. A fonetikai összehasonlítás ugyanerre a következtetésre vezetett. Fogalmilag a GC azt találta, hogy spanyolul egyik védjegy sem bírt jelentéssel, ezért a védjegyeket fogalmilag semlegesnek kell tekinteni. Mindent egybevetve a jelzéseket a GC csupán gyengén hasonlónak találta.

b) Az összetévesztés valószínűsége

Az összetévesztés valószínűsége azt a kockázatot jelenti, hogy a közönség azt hiheti, hogy a kérdéses áruk vagy szolgáltatások ugyanattól a vállalattól vagy – az esettől függően – kereskedelmileg kapcsolatban álló vállalatoktól származnak. Ilyen valószínűség azonban nem állhat fenn, amikor a közönség nem gondolja, hogy az áruk azonos forrásból (vagy gazdaságilag kapcsolódó vállalatoktól) erednek. Az összetévesztés valószínűségét globálisan kell felmérni, figyelembe véve az ügyre vonatkozó minden tényezőt, különösen a hasonlóság mértékét a jelzések, valamint az azok által fedett áruk/szolgáltatások között.

A GC egyetértett a fellebbezési tanácsnak azzal a megállapításával, hogy a jelen esetben nem áll fenn az összetévesztés valószínűsége; a vonatkozó közönség figyelmének mértéke magas, ami összekapcsolva a vizsgált védjegyek nagyon csekély mértékű hasonlóságával, ellensúlyozza a kérdéses áruk hasonlóságát.

A fenti okok miatt a GC 2017. november 28-án elutasította a fellebbezést.

B) A GC 2018. február 28-i döntése szerint a lábbeliken található két párhuzamos csík bitorolja az *Adidas* három csíkra vonatkozó védjegyjogait. Ez a döntés tükrözi a cipőóriás márkaneve által szerzett elismerést, és a nem hagyományos védjegyek erejét is mutatja. Ugyanakkor van, aki azt kérdezi, hogy ez a döntés nem példája-e egy „hiperoltalmat” élvező márkanevnek.

A döntés a legújabb fejleménye egy régóta folyó csatának, amelyet az *Adidas* folytat a *Shoe Branding Europe* (*Shoe Branding*) belga cipőtársasággal, és amely akkor kezdődött, amikor az utóbbi 2009-ben és 2011-ben két védjegybejelentést nyújtott be az EUIPO-nál. A védjegyek ellen, amelyek a cipő sarkánál elhelyezték, a cipő sarka felé dőlő két párhuzamos csíkból álltak, az *Adidas* felszólalt, azzal érvelve, hogy a lajstromoztatni kívánt védjegyek túlságosan hasonlítanak saját „három csíkból álló” védjegyéhez, és hogy a bejelentett védjegyek függnek saját lajstromozott jogaitól.

Bár az EUIPO Felszólalási Osztálya elutasította a felszólalást, és ugyanezt tette 2013-ban az EUIPO Második Fellebbezési Tanácsa is, a GC két évvel később hatályon kívül helyezte a tanács döntését, megállapítva, hogy a két védjegy között fennáll az összetévesztés valószínűsége. 2016. februárban az EU Bírósága elutasította a GC döntése ellen benyújtott fellebbezést. A *Shoe Branding* azonban nem adta fel, és tiltakozott az elutasítás ellen. Nézete szerint az EUIPO nem helyesen hasonlította össze a védjegyeket. Végül a GC 2018. február 28-i döntésében megállapította, hogy a lajstromoztatni kívánt védjegy használata tisztességtelen előnyre tenne szert a korábbi védjegy hírnevéből.

Az angol *Mewburn Ellis* iroda szerint a *Shoe Branding* „saját magát lőtte lábon 2007-ben, amikor egy Spanyolországban és Portugáliában lefolytatott hirdetési kampányban a „Két csík elég” szlogent használta” (ezzel az *Adidassal* való összehasonlításra szólítva fel).

A spanyol *Currel Sunol* iroda ellentétes véleményt nyilvánított, amely szerint a döntés azt mutatja, hogy az *Adidas*-védjegy „hiperoltalomban” részesül. „Úgy tűnik, hogy a GC szerint

az Adidasnak kizárólagos joga van nemcsak a három párhuzamos csíkra, hanem a két csíkra is, még ha az utóbbiak eltérő helyzetben vannak is elhelyezve a versenytárs cipőin.

A Shoe Branding szerint az Adidas megnyerte a csatát, a háborút azonban nem. Az előző évben a Shoe Brandingnek sikerült töröltetnie az Adidas egyik „háromcsíkos” európai védjegyajstromozását. Ez az ügy jelenleg fellebbezési stádiumban a GC-nél van.

C) *Li Jing Zhou*, egy spanyol állampolgár lajstromoztatta közösségi mintaként a következő elemet díszítési célra:

A francia Chanel cég kérte a minta érvénytelenítését saját ikonikus, egymásba kapcsolódó C betűkből álló monogramja alapján, amelyet Franciaországban 1989-ben lajstromoztatott.

A Chanel azon az alapon kérte az érvénytelenítést, hogy a vitatott minta nélkülözötte mind az újdonságot, mind az egyéni jelleget, mert az ő monogramja Franciaországban 1989 óta védve van védjegyként, és azt széles körben használják.

Az ügyet kezdetben az EUIPO Törlési Osztálya vizsgálta, és megállapította, hogy a vonatkozó jelölések alapvetően eltérő megjelenésűek voltak.

Ezt követően a Chanel a Harmadik Fellebbezési Tanácshoz fordult, amely szintén elutasította a fellebbezést azon az alapon, hogy a korábbi védjegy nem rontja le a vitatott minta újdonságát vagy egyéni jellegét annak ellenére, hogy a Chanel védjegye széles körű hírnévnek és használatnak örvend.

Ezután az ügy az EU Törvényszékéhez került. A GC arra a következtetésre jutott, hogy az EUIPO és a fellebbezési tanács egyaránt tévedett, amikor a mintát a Chanel monogramjához hasonlítva értékelte; a vitatott mintát érvénytelennek kell nyilvánítani azon az alapon, hogy nélkülözi az egyéni jelleget. Döntésének részeként a GC megismételte azt a négy lépésből álló próbát, amelyet az egyéni jelleg megállapításához kell felhasználni, és amelynek a következőket kell megállapítania:

1. a termékek vonatkozó szektorát, amelyben a mintát alkalmazni kívánják;
2. a termékek tájékozott használóját (ideértve ismeretüket a vonatkozó technika állásáról és figyelmi szintjüket);

3. a tervező szabadságának szintjét, amikor a kérdéses mintát megalkotja;
4. a minták közötti összehasonlítás eredményét, figyelembe véve a fentebbi három tényezőt.

Ezeket a követelményeket alkalmazva a kérdéses mintára, a GC a következőket állapította meg.

1. A vitatott mintát számos terméken lehet alkalmazni, mert „díszítésként” védték.
2. A tervezőnek magas szintű volt a tervezési szabadsága.
3. A fenti megállapítások alapján a vitatott minta és a Chanel védjegye a tájékozott felhasználóban azonos általános benyomást kelthetett, mert mindkettő két egymást keresztező C betűt foglal magába egy központi ellipsziselemmel. Ha a vitatott mintát 90 fokkal elforgatjuk, a kettő közötti különbség sokkal szembetűnőbb egy tájékozott felhasználó számára, és a két minta nagyon hasonlóknak tűnik.

A GC azt is figyelembe vette, hogy a Chanel monogramja széles körű hírnévnek örvend, és hogy a védjegy jól ismert.

A Chanel hírnevében jelentős szerepet játszott az a tény, hogy a vitatott védjegyet „díszítésként” védték, ezért azt számos terméken lehetett alkalmazni bármilyen méretben és döntően bármilyen irányultsággal. Eltérően attól, amikor védjegyek közötti összetévesztés lehetőségét vizsgálják, egy mintát nem kell abban az alakban alkalmazni a terméken, amelyben lajstromozták, és az egyéni jelleg megítélésénél ezt meg kell engedni. Miként fentebb említettük, a vitatott mintát derékszögben elforgatva a két minta közötti hasonlóság sokkal szembetűnőbb.

Mintákat nagyon könnyű lajstromoztatni, ami vonzó szellemi tulajdoni formává teszi őket bitorlók számára. Bár Li Jing Zhou mintáját 2010-ben lajstromozták, a Chanel 2013-ig nem vitatta a lajstromozást. Ha Li Jing Zhou minta helyett védjegyoltalomért folyamodott volna, a védjegybejelentés sokkal korábban feltűnt volna a Chanel védjegyfigyelőjének, amikor a védjegyet felszólalás céljára publikálják.

Az ügyből azt a tanulságot lehet levonni, hogy érdemes igénybe venni a védjegyek átfogó figyelőprogramját, amely nemcsak védjegyeket, hanem olyan mintákat is észrevesz, amelyek különben elkerülnék a védjegytulajdonos figyelmét.

Franciaország

Az elsőfokú Párizsi Bíróság 2018. május 25-én megsemmisítette a „tenofovir-diszoproxil és annak sói, hidrátjai, tautomerjei és szolvátjai kombinációban egyéb gyógyászati vegyületekkel, így emtricitabinnal” kombinációra adott SPC-t (kiegészítő oltalmi tanúsítványt).

A 894-es alapszabadalom 27. igénypontja említ egy gyógyászati kompozíciót, amely az 1–25. igénypont szerinti vegyületet (vagyis tenofovir-diszoproxilt) foglal magában egy gyógyászatilag elfogadható hordozóval és adott esetben egyéb gyógyászati hatóanyagokkal együtt.

A bíróság megállapította, hogy „a szabadalom, amelynek alapján a 0032 sz. SPC-t engedélyezték, igénypontjaiban nem említ emtricitabint, vagyis olyan hatóanyagot, amelyre az SPC vonatkozik kombinációban a tenofovir-diszoproxillal, és nem teszi azt szükségszerűen és sajátosan azonosíthatóvá, és nem említ egy szükségszerűen és sajátosan emtricitabinra célzó funkcionális képletet, így a terméket nem védi az alapszabadalom, és nem teljesül a 469/2009 EC-rendelet 3(a) cikkében foglalt feltétel”.

Miután idézi a GC joggyakorlatát és *Wathelet* főtanácsnok véleményét, a bíróság ismerteti azokat a feltételeket, amelyeknek egy igénypontnak meg kell felelnie ahhoz, hogy egy terméket az alapszabadalom által védettnek lehessen tekinteni, és hogy ezért a termék kielégítse a 469/2009 rendelet 3(a) cikkének feltételét.

Ennek megfelelően a bíróság szerint „annak, hogy a termék védve legyen egy hatályban levő alapszabadalom által, előfeltétele, hogy

- a terméket megemlítsen legalább az egyik igénypont szövege, vagy legalábbis, ha nem említi név szerint, szükségszerűen és sajátosan azonosítható legyen mint olyan egy szakember által”,
- és hogy – hatóanyagok kombinációjának esetében – mindegyik hatóanyag meg is legyen nevezve az igénypontokban, vagy ennek hiányában szükségszerűen és sajátosan egyénileg azonosítható legyen.

A bíróság megjegyzi, hogy „figyelembe lehet venni, miszerint – feltételezve, hogy védve van az alapszabadalom által – ha egy hatóanyag nincs említve az alapszabadalom igénypontjaiban szerkezeti meghatározással, hanem egyszerűen funkcionális definícióval, az is fontos, hogy meg legyen határozva: ezek az igénypontok – többek között a találmány leírásának fényében értelmezve, miként ezt előírja az 1973. október 5-i Európai Szabadalmi Egyezmény (ESZE) 69. cikke az európai szabadalmak engedélyezéséről (EPC) és annak értelmezési jegyzőkönyve – szükségszerűen és sajátosan céloznak a kérdéses aktív elvre.”

Az elsőfokú bíróság az ESZE 69. cikkének értelmezéséről is döntött, és megállapította, hogy „az értelmezés, amely szerint a szakember számára a 894-es európai szabadalom szövegösszefüggésében a következő mondat: 'és ahol alkalmas egyéb gyógyászati alkotórészek' olyan gyógyászati tulajdonságú hatóanyagot céloz meg, amely alkalmas arra, hogy temofovir-diszoproxillal, így emtricitabinnal kombinálják, nyilvánvalóan meghaladja azt,

amit az ESZE 69. cikke és annak értelmezési jegyzőkönyve ilyen vonatkozásban megenged, ezért annak az elismeréséhez vezet, hogy 'az oltalom arra is kiterjed, amit egy olyan szakember véleménye szerint, aki megvizsgálta a leírást és a rajzokat, a szabadalmas védeni szándékozott', és ezért figyelmen kívül hagyhatja a jogbiztonság észszerű mértékét, amit harmadik felek joggal elvárhatnak”.

A bíróság a teljesség kedvéért megjegyezte, hogy a jelen ügyben figyelembe vették a 496/2009 sz. EC-rendelet célját, minthogy a szabadalomtulajdonos 2002. február 5. – az az időpont, amikor a forgalmazási engedélyt megadták a 894-es európai szabadalom tárgyát képező tenofovir-diszoproxil gyógyszerre – és 2017. július 25. – a szabadalom lejártának időpontja – között 15 éves monopóliummal rendelkezett, úgyhogy a rendelet (9) tételének értelmében nem szenvedett oltalomhiány miatt.

A Gucci védjegyperei

A Gucci először 2009-ben perelte be a Guesst egy New York-i Szövetségi Bíróság előtt védjegybitorlásért, hamisításért és tisztességtelen versenybe ütköző cselekedetért, mert a Guess cipői a Gucci szerint megtévesztően hasonlítottak az ő „gyémántmintájú” cipőjéhez. Az alábbi ábrán a Guess cipőjét a Gucci cipője felett mutatjuk be. A Gucci cipőjén a négyzetes minta sarkain egymással szemben két G betűből álló minta van; ezzel szemben a Guess cipőjén a négyzetek sarkában egy G betű látható:

Shira Scheindlin, a New York-i bíró a Gucci javára 4,7 millió USD kártérítést állapított meg, bár ez az összeg csekély része volt a Gucci által megkapni remélt 221 millió dollárnak. A bíró természetesen el is tiltotta a Guesst a bitorlástól.

Ezt követően a Gucci pert indított a Guess ellen azonos ok miatt Ausztráliában, Franciaországban, Kínában és Olaszországban, továbbá az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatalánál. Az EU Törvényszéke, valamint a milánói és a párizsi bíróság a Guess javára döntött, míg a kínai bíróság előtt a Gucci volt a nyertes a Guess ellenében. 2015-ben az ausztrál bíróság is a Gucci javára döntött.

A két fél közötti háborúnak 2018 áprilisában megegyezés vetett véget.

Hollandia

A holland legfelsőbb bíróság 2017. november 3-án hozott ítéletében megállapította, hogy svájci típusú igénypontokat közvetve is lehet bitorolni, és szabályt is adott mind a közvetlen, mind a közvetett bitorlásra.

Az alapul szolgáló ügyben a *Merck* birtokolt egy svájci típusú igényponttal szövegezett szabadalmat, amely krónikus hepatitiszben [a hepatitisz C egy specifikus alcsoportjában (1. genotípus)] szenvedő páciensek kezelésére szolgáló gyógyászati kompozíció előállítására használt ribavirin alkalmazására vonatkozott. A hepatitisz C vírustól szenvedő páciensek nagyobb csoportjának ribavirinnel való kezelésére vonatkozó első orvosi alkalmazást védő szabadalom oltalmi idejének lejártá folytán az első orvosi alkalmazás már nem volt védve, ezért a *Teva* a ribavirinnek egy olyan generikus változatát forgalmazta, amely e hatóanyag-nak a hepatitisz C egy alcsoportja elleni elkülönített (szűkített címkéjű) felhasználását jelentette; erre vonatkozólag azonban a *Merck*nek még érvényben volt egy szabadalma.

A *Merck* azt állította, hogy a *Teva* bitorolta az ő szabadalmi jogát. A Hágai Kerületi Bíróság 2017. április 5-én úgy döntött, hogy a *Teva* olyan eljárást alkalmazott, amely a *Merck* svájci típusú igénypontjának oltalmi körén kívül maradt.

Itt rövid tájékoztatást adunk a második orvosi felhasználásra vonatkozó és a svájci típusú igénypontokról.

1984-ben az Európai Szabadalmi Hivatal jóváhagyta a gyógyászati felhasználásra vonatkozó, svájci típusú igénypontokat olyan eszközként, amely oltalmat biztosít ismert gyógyszerek új orvosi alkalmazására. A svájci típusú igénypontok a következőképpen szövegezhetők: „X (anyag) alkalmazása Y (betegség) kezelésére szolgáló gyógyszer előállításához.” Ez az igényponttípus arra szolgált, hogy megkerüljék az újdonság követelményét (mert az anyag ismert), valamint a kezelési módszer szabadalmazásának a tilalmát. Az EU szabadalmi törvényének 2007. évi megváltoztatása [2000-es Európai Szabadalmi Egyezmény (EPC 2000)] tiltotta azonban a svájci típusú igénypontokat, bár alternatív módon engedélyezett termékigénypontokat második indikációs alkalmazásra kevésbé bonyolult módon, az alábbi szövegezéssel: „X anyag Y kezelésére való felhasználáshoz” (EPC, 54. cikk, 5. szakasz).

Bár a svájci típusú igénypontok most tiltva vannak, még hatályban lehetnek korábban engedélyezett szabadalmak svájci típusú igénypontokkal, minthogy a törvényváltozás nem volt visszamenőleges hatályú.

A svájci típusú szabadalmak alábbi fajtái léteznek:

- klasszikus második gyógyászati indikációk – ezeket alkalmazzák, ahol egy ismert anyagot használnak egy olyan új betegség kezelésére, amely különbözik attól, amelynek vonatkozásában az anyagot (a technika állásában) már használták; és
- alcsoport-indikációk – ezeket alkalmazzák, ahol az ismert anyagot egy olyan csoport alcsoportja vonatkozásában használják, amellyel kapcsolatban az indikációt korábban már alkalmazták (a *Merck* szabadalma alcsoport-indikációra vonatkozott).

Hollandiában és egész Európában a bíróságok eltérően ítélték meg a második gyógyászati indikációs szabadalmakat és konkrétan a svájci típusú igénypontokat. Ezt a bizonytalanságot a következő tényezők okozták:

- a svájci típusú igénypontok igénypontjainak szerkezete, amely kérdéseket vetett fel oltalmi körük vonatkozásában;
- a közvetlen és a közvetett bitorlás kérdése, mert a generikus gyártó érvényes érdekekkel rendelkezik abban, hogy forgalmazhassa generikus termékét a lejárt első orvosi alkalmazásra, míg a szabadalomtulajdonosnak érvényes érdeke van abban, hogy érvényesítse második gyógyászati alkalmazásra vonatkozó szabadalmát; és
- az egészségügyi rendszer általános gyakorlata, minthogy az orvosok és a gyógyszerészek az anyag szintjén írják fel a gyógyszert, és az egészségbiztosítók gyakran nem különböztetik meg a szabadalmazott és a nem szabadalmazott felhasználásokat.

A Hágai Fellebbezési Bíróság úgy találta, hogy nagy jelentőségű a megkülönböztetés a klasszikus második gyógyászati indikáció és az alcsoport-indikáció között. Megállapította, hogy összehasonlítva egy klasszikus gyógyászati indikációval, egy alcsoport-indikáció esetében olyan helyzet állhat elő, amelyben a terméket egy olyan alcsoportra használják, amely része egy nagyobb csoportnak, amelyben az anyagot már alkalmazták.

A holland legfelsőbb bíróság azonban azt állapította meg, hogy az EPC keretében nincs lehetőség arra, hogy elvont, kategorikus megkülönböztetést tegyenek a második gyógyászati indikáció két típusa között, miként ezt a Hágai Fellebbezési Bíróság tette. Ehelyett a következő szabályt állította fel a svájci típusú igénypontok közvetlen bitorlására, amely egyaránt alkalmazható a klasszikus második indikációs alkalmazásokra és az alcsoport-indikációkra:

„Egy termelő vagy kereskedő közvetlenül bitorol egy svájci típusú igényponttal rendelkező szabadalmat, ha előre látja vagy előre kellene látnia, hogy az általa előállított vagy ajánlott gyógyszert szándékosan fogják felhasználni olyan kezelésre, amelyre a szabadalom vonatkozik”.

A legfelsőbb bíróság a közvetett bitorlást is lehetségesnek tartotta a svájci típusú igénypontok esetében, és erre a következő szabályt állította fel:

„Egy generikus gyógyszer előállítója közvetve bitorolhat egy svájci típusú igényponttal rendelkező szabadalmat, amely egy második gyógyászati indikációra vonatkozik; ilyen esetről van szó, ha a generikus gyógyszert olyan embereknek ajánlja vagy szállítja, akiknek nincs engedélyük a szabadalmazott találmány alkalmazására, miközben tudja vagy az ügy körülményei között nyilvánvalónak kell lennie számára, hogy a gyógyszer alkalmas a szabadalmazott második indikáció céljára való felhasználásra, és arra is fogják felhasználni.”

A bíróság szerint mellékes, hogy így eljárva egy előállító egy szabadalmat közvetlenül és közvetve is bitorolhat.

India

A) Az indiai kereskedelmi és ipari miniszter, aki alá az iparjogvédelem tartozik, számos kezdeményezést tett Indiában a szellemi tulajdon környezetének lényeges javítására. Így például a Szerzői Jogi Tanácsot egyesítette a Szellemi Tulajdoni Fellebbezési Tanáccsal, és létrehozott egy vállalkozást a szellemi tulajdon oltalmának előmozdítására.

A fentiekben túlmenően a Szellemi Tulajdoni Hivatal vezérigazgatója erőfeszítéseket tesz a mintegy 230 000 függő szabadalmi bejelentés feldolgozására. A kereskedelmi és ipari minisztérium iparjogvédelmi részlegénél dolgozó, jelentős számú elővizsgálót is a függő bejelentések feldolgozására fogják alkalmazni a következő két évben. A függő bejelentések hátralékának gyors feldolgozásához a Szellemi Tulajdoni Hivatal jelenlegi 130 elővizsgálójához mintegy 450 szabadalmi elővizsgáló munkába állítása hozzá fog járulni a függő szabadalmi bejelentések gyors feldolgozásához. A 2016–17-es évben a hivatal mintegy 9847 szabadalmat engedélyezett, ellentétben az előző évben megadott 6326 szabadalommal. Javította a kiadott vizsgálati jelentések számát is, ami jelenleg havonta 6000 szabadalmi bejelentés feldolgozását jelenti a korábbi havi 1500 bejelentéssel szemben.

Suresh Prabhu, a kereskedelmi és ipari miniszter kijelentette, hogy a lehető legrövidebb időn belül fel kívánják dolgozni a függő szabadalmi bejelentéseket. Az új intézkedésektől azt várják, hogy a szabadalmi bejelentések feldolgozásának időtartama a jelenlegi 5-7 évről 18 hónap alá csökken.

B) A Delhi Felsőbíróság két indiai cipőkészítőt komoly pénzbírságra [10 lakh (1 millió) rúpia] ítelt, mert bitorolták *Christian Louboutin* vörös cipőtalpra vonatkozó mintáját és RED SOLE (vörös talp) védjegyét. Döntésében a bíróság kijelentette, hogy a védjegy „jól ismert jellegre tett szert”. Indokolásában a bíróság rámutatott, hogy a védjegy hatvannál több országban van jelen (online is), és a vörös cipőtalpat 1992 óta széles körben használják; így a fogyasztók egész Indiában ismerik a védjegyet. „A felperes weboldala hozzáférhető a fogyasztók számára Indiában, és a felperes hozzájárult ahhoz, hogy a fogyasztók ismerjék mind őt, mind különböző luxustermékeit. A felperes különböző díjakat és elismeréseket kapott jól ismert védjegyeivel ellátott termékeiért.”

Louboutin indiai képviselője kijelentette. „Egy cipő vörös talpa egyértelműen a felpereshez tartozóként azonosítja a terméket, és megkülönbözteti azt mindenki más termékeitől. Ezért a RED SOLE védjegy a felperes aláírásává vált.”

C) Az Indiai Legfelsőbb Bíróság (Indian Supreme Court, ISC) 2017. december 14-én a *Toyota Jidosha Kabushiki Kaisha (Toyota) v. Prius Auto Industries Ltd & Ors* (Prius)-ügyben az indiai Prius javára döntött, ami hátrányosan befolyásolja a korábbi védjeggyel rendelkező külföldi védjegybejelentők helyzetét. E döntés előtt ugyanis a legfelsőbb bíróság egy védjegy korábbi alkalmazóját védte még akkor is, ha az külföldi volt. Így például az *N. R. Dongre and Ors v. Whirlpool Corpn. and Anr*-ügyben úgy döntött, hogy egy olyan védjegy, amelyet hosszú időn keresztül használtak a nemzetközi piacon, „határon átnyúló hírnevet” szerez

Indiában. Ezért az olyan védjegytulajdonosok – akár indiaiak, akár külföldiek –, akiknek a védjegyét lelkiismeretlen kereskedők lemásolták Indiában, biztosra vehették, hogy korábbi lajstromozásból származó jogaikat megvédhetik Indiában, és az indiai bíróságok elismerik korábbi védjegybejelentésre alapozott jogaikat. A fentebb említett Toyota v. Prius-ügy megváltoztatta ezt az alapállást.

A Toyota 2000-ben polgári pert indított a Prius ellen azt állítva, hogy globálisan ő használta először a PRIUS védjegyet, és védjegyének hírneve kiterjedt Indiára is. A Toyota Japánban 1997-ben kapott jogi oltalmat a PRIUS védjegyre hibrid elektromos gépkocsijaira vonatkozóan. Ennek a védjegynek a japán elfogadása már 1997-ben olvasható volt az indiai Economic Times-ban. A Toyota védjegyoltalmat kapott a PRIUS megjelölésre számos országban, így az Egyesült Királyságban, Ausztráliában és az Amerikai Egyesült Államokban is, de Indiában nem. Az indiai Prius vállalat gépkocsialkatrészeket árusított többek között Toyota-járművek számára, és a Toyota háta mögött 2002-ben lajstromoztatta Indiában a PRIUS védjegyet.

A bíróság a vita megítélésekor azon a véleményen volt, hogy a Toyota szerezte meg először a PRIUS védjegyet, és ezért a Priust eltiltotta a védjegy használatától. Ez ellen a döntés ellen a Prius fellebbezett a fellebbezési bíróságnál, amely hatálytalanította az elsőfokú bíróság döntését. A Toyota ezután az Indiai Legfelsőbb Bíróságnál nyújtott be fellebbezést.

Az ügy döntött, hogy bár a Toyota PRIUS gépkocsijainak megjelenését az Economic Times 1997-ben újdonságként közölte, ez nem gyakorolt hatást az indiai olvasókra. Emellett az internet sem hatolt be 2001-ben az indiai tömegek életébe. Ezért nem lehet azt mondani, hogy a Toyota megalapozta volna Indiában PRIUS védjegyének goodwilljét vagy hírnevét.

A bíróság megállapította továbbá, hogy goodwillnek és hírnévnek a megszerzése egy területen nem természetesen következik abból, ha egy ilyen védjegy elterjed egy másik területen. Emellett a Toyota részéről késedelemnek minősítette azt, hogy csak 2009-ben nyújtotta be a Prius elleni keresetét.

E döntés alapján az a következtetés vonható le, hogy ahhoz, hogy Indiában egy ügyfél elismertesse tengerentúli védjegyének korábbi használatát, nem elegendő:

- i)* megalapozni a védjegy tisztességes elfogadását,
- ii)* korábban lajstromoztatni tengerentúlon a védjegyet,
- iii)* a védjegy ismerete Indiában a bitorló használata előtt,
- iv)* a védjegy szórványos használata Indiában, és
- v)* információ hozzáférhetősége az interneten.

Mindezen túlmenően a védjegytulajdonosnak Indiában goodwillre és hírnévre kell szert tennie védjegyével kapcsolatban, és fennáll annak a valószínűsége, hogy a védjegynek a bitorló általi és a védjegytulajdonos általi használata Indiában zavart fog okozni.

Izrael

A Wyeth 2005. december 26-án kapott szabadalmat az Izraeli Szabadalmi Hivatalnál benyújtott „2-Fenil-1-[4-(2aminometoxi vagy -propoxi)-benzil-indol-vegyületek és azokat tartalmazó gyógyászati kompozíciók” című szabadalmi bejelentésére. A szabadalom 20 éves oltalmi ideje 2019. április 18-án jár le.

A CONBRIZA gyógyszert 2012. június 17-én lajstromozták Izraelben gyógyszerként. A CONBRIZA gyógyszer bazedoxifén-acetátot, vagyis az említett szabadalom által védett hatóanyagot tartalmaz. Ez volt a bazedoxifén első izraeli lajstromozása gyógyszercélokra, és így 2015. október 19-én a CONBRIZA-ra szabadalmi oltalmiidő-hosszabbítást engedélyeztek 2022. április 14-ig.

2016. november 16-án a DUAVIVE gyógyszert, amely bazedoxifén-acetátot konjugált ösztrogénnel együtt tartalmaz, lajstromozták az izraeli gyógyszerlajstromban. A lajstromozást kérelmező kifejtette, hogy a DUAVIVE egy korszerű változata a CONBRIZA-nak, amelyet a (Wyethet birtokló) Pfizer fejlesztett ki és forgalmaz Izraelben.

Mindkét gyógyszer a menopauza előtt elszenvedett szimptomák, így az ún. tisztulások kezelésére szolgál.

2017. május 22-én a Wyeth tájékoztatta az Izraeli Szabadalmi Hivatalt, hogy a CONBRIZA-t kivette a gyógyszerlajstromból, és a DUAVIVE-et lajstromoztatta. A Wyeth azt állította, hogy a változtatás nem befolyásolja az oltalmi idő meghosszabbítását, mert mindkét gyógyszer bazedoxifént tartalmaz, és a szabadalom oltalmi idejének meghosszabbítását az első lajstromozástól kell számítani.

Ezt a közlést követően a hivatal felszólította a kérelmezőt, hogy a szabadalmi törvény 149. szakasza alapján vegyen részt egy tárgyaláson, mielőtt a hivatal az ügyben döntést hoz. A bejelentő részt akart venni a tárgyaláson, és a hivatal elnöke, *Ophir Alon* 2017. július 5-én jelezte, hogy a 2017. július 31-i tárgyaláson a Wyeth kifejtheti: miért gondolja, hogy az ügyben a szabadalmi törvény 64(vii)(3) cikkének a rendelkezései nem érvényesek.

A szabadalmi törvény B fejezetének ii(1) cikke a szabadalom oltalmi idejének meghosszabbításával foglalkozik. A törvény 64D cikkének (1)–(4) alcikke világosan kimondja, hogy az oltalmi idő meghosszabbításának feltétele egy olyan gyógyszer lajstromozása, amely magában foglalja a hatóanyagot, és ez legyen az első olyan lajstromozás, amely megengedi a hatóanyag felírását Izraelben, és ez a hatóanyag korábban nem lehetett tárgya oltalmiidő-hosszabbításnak.

A szabadalmi törvény 64L(3) cikke szerint egy szabadalom oltalmi idejének meghosszabbítása megszűnik – ha a hatóanyagot tartalmazó orvosi készítmény lajstromozását törlik – azon a napon, amikor a lajstromozást törölték. Így a törvény szövege szerint a hatóanyagot tartalmazó készítmény lajstromozásának törlésével egyidejűleg a szabadalom oltalmi idejének meghosszabbítását is törlik.

A Wyeth állítása szerint olyan esetekben, amikor az a vállalat, amely az első gyógyszert lajstromoztatta, a hatóanyagot tartalmazó különböző gyógyszereket lajstromoztatott, a jogalkotó nem kívánta, hogy az oltalmi idő megszűnjék egyszerűen azért, mert az egyik lajstromozást törölték. A jogalkotó inkább akkor kívánta az oltalmi idő megszűnését, amikor bizonyos idővel a hosszabbítási idő megadása után Izraelben már nincs lajstromozva a hatóanyagot tartalmazó gyógyszer. Ilyen esetekben, amikor Izraelben nincsenek forgalomban ilyen gyógyszerek, nincs törvényes ok az oltalmi idő meghosszabbításának fenntartására, és így alkalmazható a szabadalmi törvény 64L(3) cikke szerinti rendelkezés.

A Wyeth azt állította, hogy a DUAVIVE tartalmazza a hatóanyagot, és lajstromozva volt a CONBRIZA lajstromozásának törlése előtt, míg a hatóanyagot tartalmazó egyik vagy másik készítmény folyamatosan lajstromozva volt Izraelben, és ezért hatályban maradhat a szabadalom oltalmi idejének meghosszabbítása.

A Wyeth itt arra is hivatkozott, hogy a törvény 4. fejezetének B1 cikke szerinti hosszabbítás kárpótolja a szabadalmast az oltalmi időben bekövetkezett azon veszteségért, amelyet azért szenved el, mert a gyógyszert lajstromoztatnia kell.

Ophir Alon elnök korszerű és szabadalomparti gondolkozását bizonyította azzal, hogy a szabadalmi törvény 64L(3) cikkének cél által befolyásolt értelmezését és ennek megfelelően a Wyethnek azt az álláspontját fogadta el, hogy a CONBRIZA lajstromozását a DUAVIVE lajstromozásának megtörténte után törölték, és így a hatóanyag folytonosan lajstromozva volt a CONBRIZA lajstromozásától kezdve az ítélelhozatal napjáig. E döntését az elnök természetesen részletesen kifejtett indokolása támasztotta alá.

A döntés egy kötelezettséget rótt a Wyethre: eskü alatti nyilatkozatban kellett igazolnia, hogy a bazedoxifén hatóanyag a konjugált ösztrogénekkel együtt nem képez új anyagot. Ezt az affidavitot a döntés napját követő 30 napon belül kellett benyújtani.

Japán

A) A Japán Szabadalmi Hivatal (Japan Patent Office, JPO) elnöke, *Naoko Munakata*, az USPTO igazgatója, *Andrei Iancu* és az Európai Szabadalmi Hivatal volt elnöke, *Benoît Battistelli* Hakonéban (Japán) tartották szokásos évi összejövetelüket. Az ülésen Munakata asszony elnökölt, aki a másik két hivatal vezetőjének hozzájárulásával nyilatkozatot tett közze, amelynek lényegét így foglalhatjuk össze:

„A három hivatal (EPO, JPO és USPTO) vezetői Hakonéban tartották 36. évi konferenciájukat, amelyet megelőzött a három ország hivatalai és iparvállalatai közötti összejövetel. A megtárgyalt területek a következők voltak: a szabadalmi törvények harmonizációja, a számítógépekkel kapcsolatos találmányok vizsgálati gyakorlata, a 4. ipari forradalom és az új technológiák, valamint a szabványok szempontjából fontos szabadalmak ellenőrzésével kapcsolatos problémák.”

A következő háromoldalu megbeszélést 2019 tavaszán az USPTO fogja megszervezni.

B) A Japán Szabadalmi Hivatal 6 hónapról 12 hónapra hosszabbította meg a szabadalmi bejelentések benyújtása előtti, saját publikációra vonatkozó türelmi időt. Ennek megfelelően a japán szabadalmi törvény 30. cikke úgy rendelkezik, hogy Japánban a szabadalmi bejelentést a találmány első kinyilvánításának napjától számított 12 hónapon belül kell benyújtani. Ezt a törvénymódosítást a japán képviselőház 2018. május 30-án hagyta jóvá, és a módosított törvény 10 nappal később, vagyis 2018. június 9-én lépett hatályba. Az új törvény csupán a 2017. december 9-én vagy azt követően megjelent kinyilvánításokra vonatkozik. Az e határidő előtti kinyilvánításokra a 6 hónap türelmi idő érvényes.

PCT-bejelentések esetében a nemzetközi bejelentés napját tekintik a japán bejelentés időpontjának; így a PCT-bejelentést az első kinyilvánítás napjától számított 12 hónapon belül kell Japánban benyújtani.

C) Minthogy egy védjegybejelentés benyújtásakor a megjelölt áruk és szolgáltatások magával a védjeggyel együtt meghatározzák a vonatkozó jogok körét is, a japán védjegy-törvény 6. cikke alapján az elővizsgáló elutasító végzést ad ki, ha a megjelölt áruk/szolgáltatások tartalma vagy köre nem egyértelmű, vagy az osztályozás helytelen.

A Japán Szabadalmi Hivatal 2017 végén elkészített egy listát az áruk/szolgáltatások megjelölésének használhatatlan példáiról, amelyek a védjegy-törvény 6. cikke alapján a védjegybejelentés elutasításához vezetnének, de amelyeket a bejelentők gyakran használnak. A hivatal azt várja a listától, hogy azt a védjegybejelentők használni fogják, és így elkerülik bejelentésük elutasítását.

Közleményében példákat ad meg az áruk/szolgáltatások nem egyértelmű megjelöléséről. Ilyen példák:

(1) az áruk nem világos megjelölése: „alkoholmentes sör”.

Megváltoztatott egyértelmű árumegjelölés: „1%-nál kevesebb alkoholt tartalmazó, sörízű italok”.

(2) Szolgáltatások nem világos megjelölése: „Lakberendezések javítása”.

A szolgáltatások javított megjelölése: „Világítóberendezés megjavítása” vagy „Fürdőszobai szerelvények javítása”:

A védjegybejelentések osztályozását a Nizzai Osztályozás 2017. évi kiadása szerint kell megadni.

Kambodzsa

Kambodzsa 2018. március 1-jével az európai szabadalmi bejelentések érvényesítési állama lett, és így csatlakozott Marokkóhoz, Moldovához és Tunéziához. A kambodzsai érvényesítés minden európai bejelentés számára lehetséges lesz, amelyet ezután az időpont után nyújtanak be.

Az érvényesítés után kapott szabadalom Kambodzsában lényegében ugyanolyan oltalmat biztosít, mint az Európai Szabadalmi Hivatal által engedélyezett szabadalmak az ESZE szer-

zódó államaiban. Nyilvánvaló, hogy az érvényesítési megállapodások nem korlátozódnak európai államokra.

Itt fontos megjegyezni, hogy Kambodzsában a gyógyászati termékek ki vannak zárva a szabadalmi oltalomból. Kambodzsa ugyanis élvezi a Kereskedelmi Világszervezetnek azt a kedvezményét, amely a legkevésbé fejlett országok számára lehetővé teszi, hogy 2033-ig ne kelljen engedélyezniük és érvényesíteniük gyógyászati termékekre vonatkozó szellemi tulajdon-jogokat. Ez a kedvezmény a Kambodzsában érvényesített európai szabadalmakra is érvényes.

A TRIPS-megállapodás 70.8 cikke alapján azonban a bejelentők igénybe vehetik a „postafiókrendszert”. A kambodzsai törvényhozásnak ez a rendszere lehetővé teszi gyógyászati termékekre vonatkozó bejelentések benyújtását annak ellenére, hogy azok ki vannak zárva a szabadalmi oltalomból. Az ilyen bejelentések szabadalmazhatóságát az átmeneti időszak végéig, vagyis 2033-ig nem vizsgálják. E határidő lejártát követően a bejelentés benyújtási időpontjától számított oltalmi idő fennmaradó részére engedélyezhető szabadalmi oltalom.

Kanada

A) A Szövetségi Bíróság (Federal Court, FC) a szabadalmazott gyógyszerekre vonatkozó rendelet alapján eltiltotta az *Apotex*et és a *Tevát* a generikus o-dezmetil-venlafaxin (ODV-) termékek forgalmazásától a *Pfizer* 2 436 668 sz. ('668-as) szabadalma oltalmi idejének lejártáig.

E döntés ellen mind az *Apotex*, mind a *Teva* fellebbezett.

A '668-as szabadalom igénypontjai az ODV-szukcinát egy sajátos polimorf alakjára vonatkoznak.

A bíróság megállapította, hogy az *Apotex* következő állításai nem voltak megalapozva:

- kézenfekvőség;
- hasznosság hiánya;
- újdonsághiány;
- kettős szabadalmazás; és
- túlzott ígéret a szabadalmi törvény 27(3) cikke vonatkozásában.

A *Teva* kézenfekvőségre és a kézenfekvőség kapcsán érvénytelenségre, valamint a hasznosság hiányára hivatkozott.

A bíróság megállapításait az alperesek állításairól az alábbiakban foglaljuk össze.

a) Kézenfekvőség

A bíróság szerint a 8. és a 9. igénypontban kifejezésre juttatott feltalálói gondolat az ODV-szukcinát új kristályos formája volt, nem pedig az ODV-szukcinát bármilyen alakban, amivel az *Apotex* és a *Teva* érvelt.

A bíróság megállapította, hogy szakember nem tudhatta vagy nem láthatta előre, hogy „az ODV-szukcinát só szilárd alakot ölt-e, továbbá hogy ez a szilárd anyag kristályt képez-e, vagy hogy milyenek lennének egy feltételezett kristályos szilárd anyag tulajdonságai”. Ezért egy szakember „nem jutna el közvetlenül és nehézség nélkül a ’668-as szabadalom szerinti megoldáshoz”. A technika állása nem tanította sajátosan az ODV-szukcinát vagy annak kristályos alakjai előállítását.

A bíróság részletesebben kitért a fentebb említett nehézségekre, leszögezve, hogy nem volt kézenfekvő kipróbálni a találmányt. A 2008. évi *Apotex Inc. v. Sanofi Synthelabo Inc.*-döntést követve a bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a szűrési technikák létezése, valamint a sajátos só és kristályalak egyszerű azonosítása nem alapozza meg azt a tényt, hogy ezek többé vagy kevésbé maguktól értetődőek, mert „különböző tények és eljárások sokaságának az ismerete nem vezet szükségszerűen arra a következtetésre, hogy kézenfekvő volt kipróbálni mindazt, ami a tények és eljárások alapján elvégezhető”. Ebben az esetben a találmány nem volt magától értetődő a technika állása és az általános szaktudás alapján. A technika állásában nem volt található olyan ösztönzés, amely az ODV-szukcinát bármilyen sajátos szilárd alakjára mutatott volna.

b) Hasznosság hiánya

A bíróság megállapította, hogy a hasznosság hiányára vonatkozó utalások nem voltak megalapozottak. Elfogadta a 2017. évi *AstraZeneca v. Apotex*-döntésben található kétlépéses megközelítést, amely abból áll, hogy:

- azonosítják az igényelt találmány tárgyát, és
- felteszik a kérdést, hogy ez a tárgy hasznos-e (vagyis alkalmas-e gyakorlati megvalósításra).

A bíróság egyetértett a Pfizerrel abban, hogy az ODV-szukcinát sajátos polimorf alakja hasznos mint „az ODV-szukcinát stabil, szilárd halmazállapotú alakja”, és annak felhasználása „közvetlenül vonatkozik a 8. és a 9. igénypont tárgyára”. Továbbá a bíróság megállapította, hogy a vegyület stabilitása kielégítő gyakorlati eredmény, „mert a különleges polimorf alak szilárd halmazállapotú stabilitása lehetővé teszi az ODV-szukcinát sajátos polimorf alakjának a felhasználását gyógyszerként”. A bíróság megállapította, hogy a stabilitást bizonyították.

c) Újdonságrontás

A bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az Apotex által az újdonsághiányt igazolni hivatott bizonyíték nem volt alkalmas arra, hogy meggyőzzön az újdonság és az érvényesség hiányáról. Az Apotex szakértői a kézenfekvőséggel kapcsolatban nyújtottak be bizonyítékot, ami semmilyen meggyőző erővel nem bírt az újdonsághiány vonatkozásában. Továbbá az alapvető tisztesség azt parancsolja, hogy egy félnek „ne engedessék meg olyan kritikai bizonyíték beiktatása, amelyet egy másik kérdés kapcsán már benyújtott, és az eskü alatti nyilatkozatok és keresztkérdések megválaszolását is magában foglaló bizonyítási eljárás befejezése után beiktatott bizonyítékre támaszkodva támadja meg a szabadalmat”.

d) Kettős szabadalmazás

A bíróság elutasította az Apotexnek azt az állítását, hogy az 1 248 540 sz. ('540-es) szabadalom 21. igénypontja miatt kettős szabadalmazás történt. Az '540-es szabadalom ismerteti az ODV-t vagy annak gyógyászatilag elfogadható sóját, azonban nem azonosít konkrét sókat vagy szilárd halmazállapotú formákat.

A fentiek alapján az FC eltiltotta az Apotexet és a Tevát generikus ODV-termékeik forgalmazásától a Pfizer '668-as szabadalmának lejártáig.

B) Miután Kanada Legfelsőbb Bírósága (Supreme Court of Canada, SCC) az *AstraZeneca v. Apotex*-ügyben megállapította, hogy az *AstraZeneca* esomeprazolra (NEXIUM) vonatkozó szabadalma hasznosság hiánya miatt nem volt érvénytelen, és az SCC elutasította az *Apotex* kérelmét az ügy felülvizsgálata és újbóli meghallgatása iránt, az *Apotex* a Szövetségi Bíróságnál a szabadalom érvénytelenségének új okaira, nevezetesen nem kielégítő kinyilvánítás kapcsán túlzó ígéretekre (overpromising), szándékos félrevezetésre és túl tág oltalmi körre hivatkozott.

Locke bíró elutasította az *Apotex* keresetét, mert álláspontja szerint az SCC végleg eldöntötte a szabadalom érvényességét; az esetleg megmaradt bármilyen kétséget megoldotta az SSC döntése, amellyel elutasította az *Apotex* keresetét. *Locke* bíró azt is megállapította, hogy az *AstraZeneca* jogosan kérte szabadalma bitorlásának megállapítását, és elrendelte az *AstraZeneca* kárának vagy az *Apotex* hasznának a megállapítását.

Az *Apotex* fellebbezett az FC döntése ellen.

Kína

A) 2016-ban per kezdődött a *Samsung* és a *Huawei* között vezeték nélküli kommunikációs eszközökre vonatkozó szabadalmakkal kapcsolatban. A két vállalat a pereskedés megindulása óta megpróbált megegyezni, azonban 2018. januárban egy kínai bíróság döntést adott ki a több szabadalomra vonatkozó vitás ügyben.

Az ügygel foglalkozó shenzheni bíróság szerint a *Samsung* valóban megsértette a *Huawei*-szabadalmakat. A bíróság megállapította, hogy a *Samsung* „nyilvánvalóan hibás”.

A döntés szerint a *Samsung* „rosszindulatúan késleltette a tárgyalásokat” 2011-ig visszamenőleg. A döntés megállapítja, hogy a *Samsung*nak „kis díjat” kell fizetnie a bíróság számára, azonban ennél fontosabb, hogy azonnal meg kell szüntetnie a *Huawei* által birtokolt szabadalmazott technológiával gyártott termékek előállítását vagy eladását.

A bíróság döntése nem sorol fel konkrét modelleket, és ezért nem világos, hogy a *Samsung*nak hány készüléke bitorolja a *Huawei*-szabadalmakat. Tekintettel Kína óriási okostelefon-piacára, a *Samsung* számára ez jelentős nehézséget fog okozni.

A *Samsung* szóvivője kijelentette, hogy „alaposan tanulmányozni fogják a bíróság döntését, és megfelelő választ fognak benyújtani”.

B) Kínában felülvizsgálták a tisztességtelen verseny meggátlására vonatkozó, 1993. évi törvényt. A módosított törvény 2018. január 1-jén lépett hatályba.

A módosított törvény megerősíti a tisztességtelen verseny gyakorlatának korlátozásait egy olyan rendszer megalapozásával, amelynek segítségével aki azt gyanítja, hogy tisztességtelen verseny valósul meg, tájékoztathatja a felülvizsgáló hatóságokat. Egyúttal szigorodnak a tisztességtelen versenytevékenységek büntetési tételei.

Míg a tisztességtelen verseny meggátlására vonatkozó korábbi törvény szerinti szabályozás alanyait más törvények, így a védjegy törvény, a monopólium elleni törvény, a hirdetési törvény stb. is szabályozták, a módosított törvény egyértelművé tette a többi törvénytől való elkülönülést.

A módosított törvény hét tevékenységtípust jelöl meg, amelyek tisztességtelen versenyt képeznek: (1) zavart okozó tevékenységek; (2) kereskedelmi vesztegetés; (3) hamis hirdetés; (4) üzleti titkok bitorlása; (5) eladások hozzáadott felárral; (6) üzleti bizalmat károsító tevékenységek; és (7) internetet használó tisztességtelen versenytevékenységek.

Marokkó

A) A *Cebir Giyim Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi* (Cebir) nemzetközi lajstromozás révén 2013. december 4-én a 25. áruosztályban védjegyoltalmat kapott a MARATON SPORTWEAR védjegyre.

A Cebirnek tudomására jutott, hogy a FLORA-MODE vállalat 2017. február 13-án a Marokkói Védjegy hivatalnál kérelmet nyújtott be a MARATON védjegy lajstromozása iránt a 25. áruosztályban.

A Cebir felszólalt a MARATON védjegy lajstromozása ellen arra hivatkozva, hogy Marokkóban megtévesztően hasonló védjegye van lajstromozva szintén a 25. áruosztályban.

Az ügy alapos vizsgálata után a hivatal a Cebir javára döntött, és törölte a védjegy lajstromból a felszólalás tárgyát képező védjegybejelentést.

B) Egy marokkói vállalat 2013. december 30-án kérelmet nyújtott be a Marokkói Védjegy hivatalnál a DELINTE védjegy (1. ábra) lajstromozása iránt a 12. áruosztályban. A bejelentést 2014. január 23-án publikálták a hivatalos közlönyben.

DELINTE

1. ábra

DELI TIRE

2. ábra

A bejelentés ellen felszólalt egy indonéz vállalat arra hivatkozva, hogy Marokkóban 2010. október 19-én lajstromozták számára a DELI TIRE védjegyet (2. ábra), amelynek a bejelentő védjegyéhez hasonló hangzása és általános megjelenése van.

A bejelentő ellennyilatkozatában kifejtette, hogy nincs egyértelmű hasonlóság a két védjegy között.

A hivatal végzése a bejelentő számára kedvezett, mert elutasította a felszólalást, és engedélyezte a DELINTE védjegy lajstromozását.

Németország

A) *Dr. Stjerna*, aki a Szövetségi Alkotmánybíróságnál (Bundesverfassungsgericht, BVG) panaszt nyújtott be az olyan jogalkotás ellen, amely lehetővé tenné, hogy Németország ratifikálja az Egységes Szabadalmi Bíróságra (Unified Patent Court, UPC) vonatkozó egyezményt, publikált egy friss hírt, amely közli, hogy a BVG milyen feleket hívott fel arra vagy milyen feleknek engedélyezte, hogy kommentálják az ügyet. Az Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle 2017. decemberi számának 121. oldalán már említettük, hogy a BVG felkérte a német kormányt, a Német Ügyvédi Kamarát és az Európai Szabadalmi Jogászok Szövetségét véleménynyilvánításra. További felkért szervezetek: a német parlament (Bundestag), a Német Jogászegyesület, a Német Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Egyesület (GRUR), az Európai Szabadalmi Ügyvivők Szövetsége és az Európai Szabadalmi Hivatal.

A hozzászólók egyik fő állítása, hogy a törvénytervezet német parlament általi jóváhagyása alkotmány sértést jelent, mert a szuverenitási jogok egy részének európai intézményekre való átruházásával járna, amiről viszont a német parlament tagjainak csak minősített kétharmada dönthet.

Dr. Stjerna panaszja rajta van a BVG 2018-ban tárgyalandó ügyeinek listáján.

B) A Szövetségi Legfelsőbb Bíróság (Bundesgerichtshof, BGH) 2017. október 18-án fontos döntéseket hozott háromdimenziós védjegyekkel kapcsolatban. A BGH hatályon kívül helyezte a Szövetségi Szabadalmi Bíróság (Bundespateamtgericht, BPG) döntéseit, amelyek elrendelték a RITTER SPORT csokoládécsomagolás és a DEXTRO ENERGY GLUCOSE háromdimenziós védjegyek törlését.

A Ritter Sport már 1995-ben és 1998-ban védjegyoltalmat kapott négyszögletes csokoládészeleteinek nyomtatott szöveg nélküli csomagolására. Abban az időben a védjegyeket szerzett megkülönböztetőképességük alapján lajstromozták. A *Kraft Foods Schweiz Holding* (Kraft Foods) kezdetben eredményesen támadta a lajstromozást. A BPG megállapította, hogy a megtámadott védjegyek csupán olyan (csomagolási) alakból álltak, amelyet magának a terméknek a jellege okozott. Az ilyen alakokat nem lehet kisajátítani egy versenytárs számára.

A *Zertus*, a Dextro Energy egy leányvállalata két háromdimenziós védjegyet lajstromoztatott 2003-ban glükóztábléttáira. A védjegyoltalmat itt is szerzett megkülönböztetőképesség alapján engedélyezték. Amikor egy versenytárs kérelmezte a védjegyek törlését, a kérelemnek kezdetben helyt adtak. A BPG döntése szerint az alak műszaki hatás eléréséhez volt szükséges, mert a legkedvezőbb helymegtakarítási lehetőséget nyújtotta tároláshoz,

a lekerekített sarkok megkönnyítették a fogyasztást, és a központi bemélyedés egy előre meghatározott töréspontot szolgáltatott a tabletták könnyű megosztásához. Az áruk olyan alakjai, amelyeknek a lényeges jellemzője egy műszaki funkció betöltése, ki vannak zárva a védjegylajstromozás köréből.

A döntések legkritikusabb szempontja az volt, hogy a BPG által elfogadott visszautasítási okokat nem lehet legyőzni a szerzett megkülönböztetőképesség bizonyításával.

A védjegytulajdonosok a BGH-nál nyújtottak be fellebbezést. A BGH hatályon kívül helyezte a vitatott döntéseket, és az ügyeket visszautalta a BPG-nek.

A Ritter Sport csomagolásával kapcsolatban a BGH megállapította, hogy a védjegyek kizárólag egy alakra vonatkoztak, amit magának a terméknek a típusa határoz meg, és nem alkalmas védjegyoltalomra. Ez vonatkozik egy olyan 3D védjegyre, ahol az alak egy vagy több olyan funkcionális jellemzővel rendelkezik, amely(ek) velejáró(ak) a vonatkozó áruk (hagyományos) funkciójával, és amely(ek)et a fogyasztók a versenytársak áruiban is keresnek. A BGH azonban nem tekinti a csokoládészeletek négyszögletes alakját a csokoládé lényeges jellemzőjének.

A glükóz alakjával kapcsolatban a BGH szintén megerősíti, hogy nem igényelhető védjegyoltalom az olyan védjegyekre, amelyek kizárólag műszaki hatás eléréséhez szükséges alakból állnak. Amikor a glükóztablettákat sajátosan alakított sarkaik és széleik kellemesebben fogyaszthatókká teszik, ez nem jelent műszaki funkciót, hanem egy érzékelési hatást a fogyasztásnál. Egy háromdimenziós védjegy nem oltalmazható védjegyként csupán azért, mert összes lényeges tulajdonsága műszaki funkcióval bír. Ezt azonban nem lehetett megállapítani a tabletták széleinek a kialakításával és az ilyen szélű tabletták egymásra halmozásával kapcsolatban, ami miatt a BGH hatályon kívül helyezte a BPG döntéseit.

Most a BPG-nek el kell döntenie, hogy vannak-e egyéb okok, amelyek kizárják a védjegyoltalmat a két alakvédjeggyel kapcsolatban. Addig a gyártók folytathatják termékeikre a védjegyoltalom igénylését megszerzett megkülönböztetőképességre hivatkozva.

C) A Hamburgi Tartományi Bíróság (Landgericht Hamburg) 2017. februárban megtiltotta az alperesnek, hogy az ismert ALMASED védjegyet használja a „Fogyás almaszeddel (az előállító által nem befolyásolva, függetlenül kutatva)” könyvcímében.

E döntést az alperes megfellebbezte, azonban a Hamburgi Fellebbezési Bíróság (Oberlandesgericht Hamburg) 2017. május 24-i döntésében megerősítette, hogy a Németországban mindenképpen ismert ALMASED védjegy használata a könyvcímében tisztességtelen módon használja ki a védjegy megkülönböztető erejét. A bíróság szerint az alperes nyilvánvaló húzóerőként szembeötlően vetette be a védjegyet, hogy a szakácskönyvre irányítsa egy bevált termékkel a súlycsökkentésben érdekelt fogyasztók figyelmét. Ezáltal jogtalanul kihasználta az ismert védjegy kedvező hatását. A címhez zárójelben hozzáfűzött „az előállító által nem befolyásolva, függetlenül kutatva” elmélyítette a védjegy megbecsültségének kihasználását, mert egy állítólagos alternatíva különleges módon való bemutatása az érintett olvasókban kíváncsiságot ébresztett.

Oroszország

Oroszország kormánya 2017. november 28-án letétbe helyezte az ipari minták nemzetközi lajstromozására vonatkozó Hágai Egyezményhez való csatlakozás okmányát, így a nemzetközi egyezmény Oroszországra nézve 2018. február 28-án lépett hatályba.

Portugália

Annak érdekében, hogy eleget tegyenek az Európai Parlament és a Tanács 2015. december 16-i 2015/2436 sz., valamint 2016. június 8-i 2016/943 sz. irányelvének, a portugál kormány hozzájárult a 2003. március 5-i rendelettel jóváhagyott szellemi tulajdoni törvény módosításához. Ennek alapján módosított szellemi tulajdoni törvénytervezet készült, amelynek legfőbb változásait az alábbiakban foglaljuk össze.

a) Szabadalmak

A szabadalmak kapcsán az egyetlen fontosabb változás, hogy a szabadalmi bejelentések elővizsgálata során a jelenlegi két hivatali végzés helyett három hivatali végzés adható ki.

b) Védjegyek

- A Nemzeti Iparjogvédelmi Intézetnél a lajstromozástól számított jelenlegi 10 év helyett 5 év eltelte után lehet törlési keresetet benyújtani.
- A védjegybejelentések megújítását a *benyújtás* napjától számított 10 év eltelte után lehet kérni. Jelenleg ilyen kérelmet a *lajstromozástól* számított 10 év után lehet benyújtani.
- A bejelentés publikálása után nem lesz lehetőség a védjegy lényeges megváltoztatására, vagy a termékek és szolgáltatások listájának bővítésére. Jelenleg ilyen változtatásokat az intézet a védjegy lajstromozásáig tesz lehetővé.
- Új rendelkezés, hogy a rosszhiszeműség egyik oka lehet a védjegylajstromozás elutasításának a felszólalási eljárásban.
- A felszólalási eljárás alatt vagy a lajstromozásnak egy létező korábbi védjegy miatti ideiglenes elutasítását követő öt év eltelte után a bejelentő kérheti, hogy a felszólaló vagy a korábbi védjegy tulajdonosa bizonyítsa a korábbi védjegy komoly használatát egymást követő öt megelőző éven keresztül.

Spanyolország

A) Az előző spanyol Rajoy-kormány szellemi tulajdoni ügyekért felelős minisztere a spanyol parlament képviselőházában 2017. áprilisban elmondott beszédében az alábbiakat jelölte meg annak okaként, hogy miért nem kívánnak csatlakozni az egységes európai szabadalmi rendszerhez és az Egységes Szabadalmi Bíróságra vonatkozó egyezményhez:

- a spanyol nem fogadták el hivatalos nyelvként;
- a rendszer jövőjének bizonytalansága részben a német alkotmánybíróság előtt függőben levő ügy, részben a brexit miatt;
- egy spanyol vállalat a rendszerbe való belépés nélkül is kaphatna továbbra is egységes európai szabadalmat, és azt (Spanyolországon kívül) érvényesíthetné az UPC előtt; és
- az UPC-ben való pereskedés költségei magasabbak, mint a spanyol bíróságok költségei, ami különösen jelentős tényező a kis- és közepes vállalatok esetében.

A Rajoy-kormányt 2018. június elején felváltó Sánchez-kormány – ellentétben az előzővel – azt a megoldást részesíti előnyben, hogy Spanyolország csatlakozzék az egységes európai szabadalmi rendszerhez és így az UPC-re vonatkozó egyezményhez is. A jelenlegi helyzetben azonban a kormány megvárja, amíg eldől Németországban az alkotmánybírósághoz benyújtott panasz ügye. A helyzetet a brexiten kívül az is befolyásolja, hogy az Egyesült Királyság tagsága az egységes európai szabadalmi rendszerben – annak a meglepő döntésnek az ellenére, hogy az Egyesült Királyság 2018 áprilisában megerősítette ezt a tagságot – elég bizonytalan, és ha Spanyolország csatlakozik a rendszerhez, az sincs kizárva, hogy az Egyesült Királyság helyét Spanyolország veszi át az UPC Központi Divíziójában a kémiai és élettudományok területén. Ha ez bekövetkezne, a Barcelonai Kereskedelmi Bíróság bármikor készen állna e szerep betöltésére. Természetesen mindez csak képzelgés, és jelenleg kétséges, hogy Spanyolország a közeljövőben csatlakozik az UPC-egyezményhez.

B) 2017-ben hatályba lépett mind az Európai Unió védjegyrendelete (2017/1001), mind az új spanyol szabadalmi törvény. Mindkettő befolyásolta Spanyolországban az európai uniós védjegyekkel és a közösségi mintákkal kapcsolatos pereskedést.

Az EU védjegyrendelete törvénybe iktatott változata a korábbi közösségi védjegyrendeletnek (207/2009), figyelembe véve a 2015/2424 sz. EU rendelet által bevezetett módosításokat.

Az új szabályozás által bevezetett néhány változás lényeges. Jóllehet számos változás már hatályban volt, mielőtt a rendelet 2017. október 1-jén hatályba lépett, most valamennyit teljes mértékben törvénybe foglalták.

A spanyol szabadalmi törvény, amely közvetlen befolyást gyakorol a védjegyekkel és mintákkal kapcsolatos pereskedésre, 2017. április 1-jén lépett hatályba.

A szabadalmi törvény módosította a védjegy törvényt és a mintatörvényt is, megállapítva, hogy a szabadalmi törvény XII. Címe (Hatáskör és eljárási szabályok) érvényes a megkülönböztető jelzések és minták peres ügyei kapcsán „mindenben, ami összeegyeztethető azok jogi identitásával”.

A szabadalmi törvény egy új 2. szakaszt is adott a védjegy törvényhez és a mintatörvényhez, amely meghatározza, hogy az EU védjegy bíróságainak (vagyis az EU alicantei 1. és 2. sz. védjegy bíróságának) mikor kell a joghatóságukat kiterjeszteniük egyéb ügyekre. Így az EU védjegy bíróságai illetékesek lesznek a védjegy- és a mintaügyekre, amikor:

- az igényeket kumulatívén gyakorolják; és
 - legalább egyik igény egy közösségi lajstromozáson vagy kérelmen alapul.
- A közösségi lajstromozásokkal kapcsolatos peres ügyekben fontos változások:
- a határidő meghosszabbítása európai uniós védjegy- és közösségiminta-ügyekben 20 napról 2 hónapra;
 - az EU védjegy bíróságainak kizárólagos hatáskörét kiterjesztették közösségi szabályozásokon alapuló igényekre, valamint olyan igényekre is, amelyek azonos vagy hasonló nemzeti vagy nemzetközi védjegyeken alapulnak;
 - a szabadalmi törvény 74.5 cikke megállapítja, hogy a károk összegének meghatározására szolgáló eljárást el lehet halasztani a vonatkozó ítélet érvényesítési eljárásának idejére. Az új változás lehetővé teszi ennek a szabálynak a védjegyekkel és a mintákkal kapcsolatos peres ügyekre való kiterjesztését;
 - a Spanyolországban lajstromozott nemzeti védjegyekre vonatkozó rendelkezések alkalmazhatók a megfelelő európai uniós védjegyekre is.

Szabvány szempontjából alapvető szabadalmak

Az ipari szabványok fontos eszközök annak biztosításához, hogy egy bizonyos területen az összes résztvevő összeillő és összeegyeztethető megközelítést fogadjon el. Így például az elektronikai és a telekommunikációs iparban szükség van a versengő gyártók által előállított termékek összeegyeztethetőségére. Ez javítja a gyártók közötti versenyt, és növeli a termékek használhatóságát a piacon.

A szabványoknak való megfelelés kereskedelmileg kívánatos lehet, és egyes esetekben törvény írja elő. Minthogy azonban bizonyos technológiákat éppen szabvány ír elő, ez nem jelenti azt, hogy bárki használhatja. Egy szabvány által előírt technológia egy vagy – egyes esetekben – számos szabadalom tárgya lehet. Az olyan szabadalmat, amely fontos egy szabvány megvalósításához, *szabvány szempontjából alapvető szabadalom*nak (standard essential patent, SEP) nevezik. Ahol létezik SEP, a szabványnak való megfelelés valaki szabadalmának a megsértését jelentheti.

A szabványokat jellemzően szabványt megállapító szervezetek (Standard Setting Organisations, SSO) tárgyalják és fogadják el, amelyek ipari résztvevőkből állnak. Az ún. szabadalom-lesbenállási stratégiában egy ipari résztvevő megpróbálhat „elcsípni” egy szabványt abból a célból, hogy egy technológiát iktassanak be ebbe a szabványba, amely tárgya egyik vagy több szabadalmának vagy szabadalmi bejelentésének anélkül, hogy kinyilvánítaná e szabadalmak létezését más résztvevőknek.

A szabvány elfogadása után a szabadalmas felszólíthatja a szabvány használóit royaltyt kérve vagy bitorlással fenyegetőzve annak érdekében, hogy kizárólagos jogot szerezzen a szabványosított technológia felett. Minthogy egy új szabvány elfogadása jellemzően hosz-

szadalmas és költséges művelet, egy iparág nem térhet át könnyen egy új szabványra, amely elkerüli a szabadalmazott technológiát.

Ennek a problémának a kezelése érdekében számos SSO most két dolgot kíván meg az ipar résztvevőitől:

- nyilvánítsák ki, hogy van-e olyan szabadalmuk (vagy függő szabadalmi bejelentésük), amely egy a szabványba beiktatni tervezett technológiára vonatkozik; és
- igenlő esetben járuljanak hozzá ahhoz, hogy tisztességes, észszerű és nem megkülönböztető (fair, reasonable and non-discriminatory, FRAND) feltételekkel licenciát adnak minden olyan szabadalomra, amely szükséges a szabványnak való megfeleléshez.

Számos nemzetközi, nemzeti és ipari alapú SSO létezik a világon, és SSO-ként változnak az SEP-kkel kapcsolatban támasztott sajátos kötelezettségek. Attól függően, hogy mikor keletkeznek a kinyilvánítási és a licencadási követelmények, egy résztvevő támogathatja egy szabadalmazott technológia elfogadását csupán azért, hogy azt elfogadás előtt visszavonja az SSO-tól, így elkerülve minden olyan kötelezettséget, hogy szabadalmát ki kelljen nyilvánítani vagy arra licenciát kelljen adnia.

Még ha egy résztvevő kinyilvánítja is szabadalmi érdekeit, és hozzájárul licenciacadáshoz FRAND-feltételek mellett, viták merülhetnek fel azzal kapcsolatban, hogy mi képez FRAND-feltételeket.

Az Amerikai Egyesült Államokban az SEP-k egyre inkább tárgyát képezik pereskedésnek és döntőbíróági eljárásnak a royalty FRAND-mértéke és a licencadási feltételek miatt. A royalty mértékének meghatározásánál a bíróságok igyekeznek kikerülni annak emelését, míg a szabadalmazottak a royalty mértékének emelésére törekednek. Ennek következtében a reménybeli licencvevők anélkül valósítanak meg egy szabványt, hogy licencszerződést kötnének, abban a reményben, hogy így sikerül a szabadalmassal FRAND-szint alatti royaltyban megállapodniuk.

Az SEP-k Ausztráliában is egyre több területen kerülnek alkalmazásra. Annak következtében, hogy Ausztrália szigorú szabályozórendszerrel rendelkező ország, a fejlődés homlokterében áll a szabványok létrehozása. Minthogy ezek a szabványok gyakran szigorúbbak más országokéinál, az ISO-szabványokat rendszerint módosítani kell ahhoz, hogy megfeleljenek az ausztrál szabványoknak.

Szaúd-Arábia

Az Abdel-ziz Király Tudomány és Technológia városában székelő Szaúdi Szabadalmi Hivatal egy alapegyezményt írt alá a Európai Szabadalmi Hivatallal. Az egyezmény célja, hogy erősítse a szabadalmi rendszert, és fokozza a kétoldalú együttműködést a szabadalmi eljárások területén, így a kutatásban, az elővizsgálatban, valamint a szabadalmi adatok és az adatbázisok használatában és cseréjében.

Ezzel az egyezményvel Szaúd-Arábia bizonyítja, hogy érdekelt egy hatékony szellemi tulajdoni rendszer megalapozásában és fejlesztésében; és hogy tudomása van a szellemi tulajdon fontosságáról az ország gazdasági fejlődésében.

Szingapúr

A Szingapúri Szellemtulajdon-védelmi Hivatal elutasította a Starbucks felszólalását a Morinaga Milk Industry Co., Ltd (Morinaga) védjegyének lajstromozása ellen, és engedélyezte a Morinaga védjegyének lajstromozását.

Az ügyben szereplő védjegyeket az alábbiakban mutatjuk be:

A felszólaló védjegyei

A bejelentő védjegyei

A felszólaló összesen nyolc korábban lajstromozott védjegyére hivatkozott, amelyek közül elsősorban a fenti két védjegyre alapozta felszólalását.

Az ügyben főleg az alábbi két kérdéssel foglalkoztak.

1. A bejelentő védjegy hasonlít-e a felszólaló védjegyeihez, és olyan árukra vagy szolgáltatásokra kell-e lajstromozni, amelyek azonosak vagy hasonlóak a felszólaló védjegyei által védett árukhoz vagy szolgáltatásokhoz, és a védjegyek és áruk/szolgáltatások hasonlósága esetén fennállna-e a közönség részéről az összetévesztés valószínűsége [a szingapúri védjegy törvény 8(2)(b) cikke alapján]?
2. A bejelentő védjegy olyan jellegű-e, hogy félrevezeti a közönséget (például az áruk/szolgáltatások jellege, minősége vagy földrajzi eredete tekintetében) [a szingapúri védjegy törvény 7(4)(b) cikke alapján]?

Az első kérdéssel kapcsolatban, annak ellenére, hogy a felszólaló állítása szerint védjegyeinek koncentrikus körökkel való elrendezése védjegyeinek meglepő és megkülönböztető jelleget kölcsönöz, a hivatali elővizsgáló a koncentrikus körökkel való elrendezést „nagyon egyszerű mintának” találta, amit semmiképpen sem lehet a felszólaló védjegyeinek uralkodó jellemzőjeként tekinteni. A felszólaló védjegyeinek uralkodó elemeiként az elővizsgáló a szövegi és az ábrás elemeket, vagyis a „starbucks” szót és a sellő ábrát találta, amelyek teljesen különböztek a bejelentő védjegyének uralkodó elemeitől, nevezetesen az „Mt. Rainier”

szókapcsolattól a védjegy tetején és a hegy rajzából, amely jelentős méretű, és elfoglalja a védjegy közepét.

Az elővizsgáló nem értett egyet a felszólalónak azzal az állításával, hogy a védjegyek hasonló elrendezésűek, még ha hasonló zöld-fekete-fehér színkombinációban vannak is, és megállapította, hogy a felek védjegyei vizuálisan, hangzásilag és fogalmilag is különböznek. A Szingapúri Fellebbezési Bíróság „lépésenkénti megközelítés” módszerének alkalmazása is megerősítette, hogy a 8(2)(b) cikk alapján a felszólalás már az első lépésben eredménytelen, és nem volt szükség az áruk hasonlóságának megítélésére vagy annak megállapítására, hogy a védjegyek és az áruk/szolgáltatások hasonlóságának eredményeként fennáll-e az összetévesztés veszélye.

A második kérdés akörül forgott, hogy a bejelentő védjegye becsapná-e a közönséget azzal, hogy áruai Seattle városból vagy annak környékéről származnak – az elővizsgáló nézete szerint nem. E megállapítás alapjaként az elővizsgáló a védjegy jellegét, a közönségre gyakorolt benyomást, az igényelt áruk jellegét és a földrajzi vonatkozással való kapcsolatát vette figyelembe. Mindeme tényezők figyelembevételével az elővizsgáló megállapította, hogy a bejelentő védjegyének legfontosabb eleme a „Mt. Rainer” kifejezés, amelyet megerősít a hegy ábrája, vagyis a védjegy földrajzi hivatkozása összességében a Rainer-hegyre, nem pedig Seattle-re utal. Ennek megfelelően a bejelentő védjegye az átlagos szingapúri fogyasztók körében semmiféle okot nem szolgáltat arra a hiedelemre, hogy az áruk Seattle-ből származnak.

Mindezek alapján az elővizsgáló elutasította a felszólalást, és engedélyezte a bejelentő védjegyének lajstromozását.

Tajvan

A) Tajvan gyógyszer- és gyógyszer szabadalom-ügyi törvényének módosítását a törvényhozó yuan 2017. december 29-én harmadik olvasatban fogadta el.

A módosított törvénynek két fő pontja van: a) adatkizárolagosság bevezetése új hatóanyagot tartalmazó gyógyszerekre, és b) az új gyógyszer szabadalom és a forgalmazási engedély közötti kapcsolatrendszer bevezetése.

Az adatkizárolagosság kapcsán az „adatok” szó tudományos és technológiai adatokra és információra vonatkozik, amelyeket az egészségügyi hatóság szolgáltat a forgalmazási engedélyhez szükséges új gyógyszer lajstromozási kérelemmel együtt. Az ilyen adatok és információ egyaránt vonatkozik az alkotórészekre, a készítményekre, az ellenőrzésre, az állatkísérletekre és a humán kísérletekre az új gyógyszerrel kapcsolatban.

Az adatkizárolagosságra vonatkozó módosítás szerint egy új kémiai anyagból álló gyógyszer engedélyezését követően három éven belül egyetlen más gyógyszer vállalat sem kérheti ugyanennek az anyagnak a lajstromozását az új gyógyszer engedélyezésének tulajdonosa által korábban közölt adatok/információ idézésével.

A gyógyszer szabadalom és a forgalmazási engedély közötti kapcsolatrendszer célja, hogy a generikusgyógyszer- és -forgalmazás-engedélyezési eljárás alatt kötelező megfontolás és vizsgálat tárgyává tegye a lehetséges szabadalombitorlást.

B) A tajvani szabadalmi törvény 73(4) cikke szerint egy megsemmisítési perben az okokat és bizonyítékokat a döntés előtt kell benyújtani. Ezért elvileg egy szabadalom megsemmisítést kérelmező az adminisztratív fellebbezési szakaszban vagy az adminisztratív perlési eljárásban nem nyújthat be kiegészítő megsemmisítési bizonyítékot vagy okokat. A szabadalmi törvény 73(4) cikke azonban arról is rendelkezik, hogy a szabadalom megsemmisítését kérelmező egy másik megsemmisítési keresetet is benyújthat ugyanazon szabadalom ellen olyan új bizonyíték alapján, amelyet az adminisztratív megsemmisítési eljárásban nem nyújtott be a végső és kötelező adminisztratív döntés után – ezáltal egy másik adminisztratív peres eljárást idézve elő.

Ismételt adminisztratív peres eljárás elkerülése érdekében a szellemi tulajdoni ügyekre vonatkozó ítélkezési törvény úgy rendelkezik, hogy a Tajvani Szellemi Tulajdoni Bíróságnak figyelembe kell vennie a szóbeli tárgyalás vége előtt az azonos ügyben benyújtott új bizonyítékokat. A 33(1) cikk azonban csupán a megsemmisítési bizonyítékok benyújtásának határidejét enyhíti, és nem a megsemmisítési okok előadásának időpontját.

Mínthogy a törvény 2008-ban lépett hatályba, a 33(1) cikk kétségbevonhatatlan maradt. A Tajvani Szellemi Tulajdoni Bíróság azonban lazán értelmezte ezt a rendelkezést a Xing-Zhuan-Su-Zi-ügy kapcsán 2017. áprilisban hozott döntésében.

Az ügy szabadalom megsemmisítést kérelmezője a megsemmisítési szakaszban azt állította, hogy a megtámadott szabadalom egy A bizonyíték és egy B bizonyíték kombinációját alapul véve nélkülözte a feltalálói tevékenységet. Az ezt követő adminisztratív perben a kérelmező azt is előadta, hogy a megtámadott szabadalom az A bizonyíték alapján az újdonságot is nélkülözi.

A bíróság megállapította, hogy a Tajvani Szellemitulajdon-védelmi Hivatal a megsemmisítési szakaszban megvizsgálta az A bizonyíték teljes műszaki tartalmát, és így az újdonsághiány megállapítására irányuló pótlólagos kérelem nem befolyásolja a szabadalmas jogát, vagy nem késlelteti a pert.

Mínthogy a feltalálói tevékenység felmérése előtt általában vizsgálni szokták egy szabadalom újdonságát, a pótlólag benyújtott igényről a bíróság azt állapította meg, hogy az leminősíti a megtámadott szabadalom szabadalmazhatóságára vonatkozó érveket. Emellett a kérelmező nem nyújtott be új bizonyítékot. Ezért nem kellett figyelembe venni minden kölcsönható és szinergetikus hatást a bizonyítékokkal kapcsolatban, és a per tárgyát szűkíteni lehetett.

A bíróság megengedte, hogy a kérelmező az A bizonyíték alapján az újdonságot is kétségbe vonja.

A döntés növeli további igények elfogadhatóságát a szabadalommegsemmisítési ügyekre vonatkozó adminisztratív peres eljárásokban, és ez fontos, amikor a következőket veszik figyelembe:

- a bizonyíték azonosságát;
- a szabadalomvizsgálati eljárásban az újdonság és a feltalálói tevékenység elemei közötti hierarchikus viszonyt; és
- egy vitákat feloldó pereskedési rendszer lefolyását.

Az ügy fellebbezés folytán a Legfelsőbb Adminisztratív Bírósághoz került, amelynek 2018. január 18-i ítélete szerint a szellemi tulajdoni ügyekre vonatkozó ítélkezési törvény 33(1) cikke szerint nem engedhető meg az újdonságra vonatkozó hozzáadott igény, mert az újdonság és a feltalálói tevékenység a szabadalmazhatóság eltérő elemei, amelyekkel kapcsolatban a szabadalmi törvény eltérő követelményeket állapít meg.

Új-Zéland

Új-Zéland Szellemi Tulajdoni Hivatala bejelentette, hogy egy PCT-bejelentés teljes leírását képező dokumentumokat a legkorábbi elsőbbség időpontjától számított 22 hónapon belül lehet módosítani. A korábbi módosítási határidő 19 hónap volt.